

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 1

1951

LM—ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvärlig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 453
Red.-sekr.: Sien Slomberg, tel. 457

Redaktionskommitté:

Herman Berglund, VtV, tel. 475
John Ericsson, VtC, tel. 633
N Fredriksson, Vt 19, tel. 1319
H Nilsson, Vt 22, tel. 722

Lokalredaktörer:

K-R Staf, Ermi, tel. 83; E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319; B Westerlind, SER, tel. 344; S von Melsted, SRA, tel. 211; M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31; B Larsson, Alpha, tel. 23; K Wästfelt, SIB, tel. 569; P Nyhult, Rifa tel. 109; C G Löfgren, FOB; E Wandel, GR; U Swensson, Katrineholm; U Erling, Söderhamn; B Pettersson, Karlskrona

Omslagsbild:

Företagsnämndens enda kvinnliga ledamot, fru Stina Ekenberg, drar högsta vinsten i förslagslotteriet. Verkstadsklubbers ordförande, Sigge Ringberger, överingenjör Malte Patricks och tjänstemannaklubbers ordförande Elis Lantz avvaktar med spänning resultatet. Se text nedan.

Ur innehållet:

	Sida
Är vi tillräckligt kvalitetsmedvetna?..	3
Sverige är telefonlandet nr 2.....	4
Telefonteknisk världspremiär.....	5
Hagfors har automatiserats.....	5
Hur ser LM:s »Hoppjerka» ut.....	6
Medaljfest för telefonveteraner.....	7
Ljusdrottningar i vintermörker.....	8
Telefoner i långa banor.....	9
Hobbyverksamhet fyller ut tiden för pensionärer.....	16
Kvinnlig segrare i fotoklubben.....	17
Ut och åk skridsko.....	18
LM:s bowlare segerrika.....	19
Jullest i Katrineholm.....	20

Förslagslotteriet

I mitten av förra året kom ett förslagslotteri till stånd på rekommendation av företagsnämnden vid Huvudfabriken. Motivet var att stimulera förslagsverksamheten. Huvudfabriken, Kabelverket i Älvsjö, Telesignalfabriken i Gröndal, fabriker i Karlskrona, Söderhamn och Katrineholm omfattas av lotteriet. För förslag, som belönas, erhålles lotter; en lott för varje påbörjat 50-tal kronor av ersättningen, dock högst 10 lotter per förslag. Högsta vinsten är en gratisresa till en kostnad av 1 500 kr eller denna summa kontant. Andra och tredje vinsterna är 600 respektive 400 kronor.

Vid sammanträdet den 26 januari med företagsnämnden vid Huvudfabriken verkställdes dragning med de lotter, som utdelats för under 1950 belönade förslag. För dessa förslag hade utdelats sammanlagt 129 lotter.

Fru Ekenberg — nämndens enda kvinnliga ledamot — agerade fru Fortuna och

Sigfrid Andersson död

Sigfrid Andersson, född 1895 i Fröjelunda, Uppsala län, död 1950 i Asuncion, Paraguay, Sydamerika.

Mellan dessa torra årtal har utvecklat sig ett skiftande och ovanligt livsöde.

När Sigfrid Andersson, i de trakterna av Sydamerika gemenligen kallad Sigge, kom ut till den pionjärkontinent, som Sydamerika var på den tiden, hade han en grundlig praktisk utbildning i telefonfacket med sig som tillgång. Han förvaltade denna väl, och under årens lopp ökade han tillgången med en stor livserfarenhet. Det torde vara få människor som haft Sigges förmåga att finna sig tillrätta i alla situationer. Han mötte alla motgångar med ett livsmod och en energi, som var oemotståndlig. Gällde det att planera ett nätbygge, att staka en interurbanlinje, att skälla ut ett gäng av den rasblandning som arbetarna i Argentina utgjorde, eller att med smidig diplomati få en borgmästare i någon stad att skriva på ett kontrakt, att dra fram en stolpinje genom stadsparken eller att klämma en treskande kund på pengar, Sigge var situationens man. Med åren blev hans arbetsfält vidsträcktare. Argentina, Uruguay, Bolivia, Peru och Paraguay voro alla lika välkända för Sigge — och han för dem.

drog högsta vinsten på lott nummer 53. Lycklig innehavare av den var hr Kurt Kruhsberg, Telesignalfabriken. Med den nyckfullhet, som är karakteristisk för fru Fortuna, hamnade även andra vinsten på Telesignalfabriken. Hr Sven Fredin var ägare av den vinstlotten (nummer 42). Tredje vinsten gick till hr Nils-Erik Johansson. Huvudfabriken (Vt 19), som hade lott nr 108.

Utnämning

Civilingenjör Ragnar Stålemark har av Telefonaktiebolaget L M Ericssons styrelse utsetts till överingenjör.

Manuskript

till nästa nummer av KONTAKTEN bör vara redaktionen tillhanda senast den 10 mars.

Högalid är Stockholms tionde automatiska storstation

Söder är den stadsdel i Stockholm som på senare år vuxit snabbast och telefonstationen på Söder som med sina 50 000 nummer är världens största automatiska station har inte räckt till för den ständigt ökade telefontrafiken.

Högalidsstationen som för kort tid sedan sattes i drift innebär en betydande avlastning för Söderstationen. Den nya stationen ligger vid Hornsgatan på berget vid Gubbhusgatan och är utbyggd för 9 000 nummer.

Den äldsta automatiska lokalstationen i Stockholm med 500-linjersväljare är Norra Vasa. Den öppnades den 13 januari 1924 — alltså för mer än 25 år sedan — och är »still going strong». Högalidsstationen är den tionde storstationen inom tullarna. Antalet monterade automatiska lokalnummer på Stockholms innerstationer uppgår nu till 247 000.

Oss ungdomar som anlände till Argentina i början av den hektiska perioden 1929—1932 hjälpte Sigge på ett oegennyttigt sätt. Sanningen att säga voro vi också föremål för de praktiska skämt, i vilka han var lika skicklig, men det hörde till utbildningen. En episod bland många och vilken väl karakteriserar Sigge har särskilt bitit sig fast i mitt minne. Det var den söndagsmorgon, då vi i Santa Fé i Argentina fick meddelande om Kreugers död. Vi förstodo båda att med det telegrammet raserades den stolta organisation som byggts upp. Sigge sade ingenting först men sedan kom det i en för honom allvarlig ton: »Hör du, Vi Ericssonmän, inte ger vi väl oss för det.» Sigge gav sig aldrig. Hur besvärligt det än var fanns det alltid en utväg. Han var en Ericssonman »de pura sepa» — av den rätta sorten.

På sätt och vis är det en tröst att tänka sig att han stupade på sin post. Det var nog så han hade velat ha det, att sluta mitt i en stor affär inom det verksamhetsområde, han gjort till sitt under 30 år.

Ericsson har mist en av sina bästa män i Sydamerika, en av sina erfarna veteraner, för vilka det aldrig fanns några svårigheter, och som satte bolagets mål framför sina egna. Vi, hans vänner, har mist en verklig kamrat och vän. Vi har alla anledning att sörja honom djupt.

Om boken om Ericssons äventyr i fjärran länder någonsin blir skriven, skulle ett kapitel heta »Sigge, en telefonens ambassadör».

S T Åberg

Är vi tillräckligt kvalitetsmedvetna?

Kravet på ökad produktion har under en följd av år stått i förgrunden och stora ansträngningar har gjorts för att få fram bättre maskiner och tillverkningsmetoder.

Kvalitetsfordringarna har dock inte eftersatts, men många gånger har de varit svåra att uppfylla på grund av försämrad råvara och knapphet på utbildad arbetskraft.

LM-produkterna har gått ut över världsmarknaden som kvalitetsprodukter, och tack vare den effektiva kontroll, som följer så gott som varje bit från början till slut, har man kunnat hålla en eftersträvansvärd standard.

Återgången till köparens marknad har skärpt fordringarna på kvalitet, konstaterar den amerikanska tidningen *Employee Relations Bulletin*, som framhåller att det tidigare helt och hållet ansetts vara maskinteknikernas sak att lösa kvalitetsfrågan, men att denna »mekaniska» inställning numera kompletterats med den mänskliga synpunkten att de nya och fina maskinerna inte kan göra ett effektivt arbete, om inte de som sköter dem är »kvalitetsmedvetna». Man är så övertygad om den mänskliga faktorns betydelse i detta sammanhang, att man i hög grad inriktat sig på att hos de anställda väcka intresset för att få fram bättre produkter.

Ökad vaksamhet ger bättre och billigare LM-produkter

— En analys av felorsaker ger vid handen att alla i företaget kan medverka till »att skapa kvalitet» och minska dyrbar kassation, framhåller ingenjör *Erik Hedman*, som

Sedan gammalt har LM-produkterna namn om sig att vara av hög kvalitet. Fordringarna i detta hänseende har under senare tid skärpts betydligt, och alla måste genom ökad vaksamhet medverka till »att skapa kvalitet». Fina maskiner kan inte göra ett effektivt arbete, om inte de som sköter dem är »kvalitetsmedvetna».

har hand om tillverkningskontrollen vid Huvudfabriken. Arbetsledarna äro också verkstadsfolk. Arbetsledarna måste med ökad uppmärksamhet följa varje tillverkningsfas, och var och en kan genom skärpt vaksamhet bidra till att fel upptäcks i tid, varigenom kassationer förhindras.

Hur var och en genom ökad vaksamhet kan bidra till bättre och billigare LME-produkter illustrerar följande exempel, som nyligen inträffade vid montage av en landsortsväxel. Vid provet fungerade inte växeln tillfredsställande, och man lade ner mycket arbete på att finna felet. Först efter ett par dagar kom man av en ren tillfällighet på orsaken. En av montörerna råkade vidröra en fjäder i ett relä, och det visade sig då att denna hade en fjärdin grad på ena sidan, varigenom felaktig kontakt uppstod. Sedan de defekta fjädrarna utbytts fungerade växeln perfekt.

Det är ca 500 olika delar i den XY-väljare, som chefen för tillverkningskontrollen, ingenjör Erik Hedman, håller i handen. Varje detalj har under tillverkningen kontrollerats för att väljaren skall fungera perfekt.

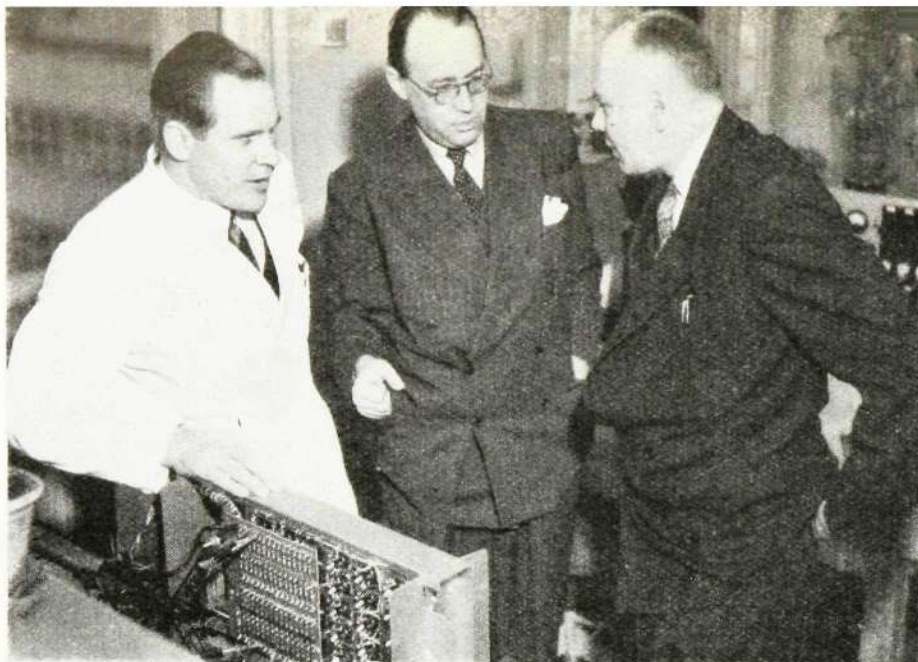
Det är omfattande prov de olika råvarorna får genomgå i materialkontrollen. På bilden t. v. undersöker ingenjör Rune Axenborg tillsammans med G Ziethen i förrådet om ett parti mässingsrör håller erforderliga dimensioner.

Sverige är telefonlandet nummer två

I början av år 1950 fanns 70 300 000 telefoner i världen. Siffran innebär en ökning med 4 milj. sedan föregående år. Uppgifterna är hämtade ur en amerikansk statistik, som utgivits av Telephone & Telegraph Co., enligt vilken Förenta Staterna har de flesta telefonerna per 100 invånare, dvs. 27,1 telefoner per 100. Som nummer två på listan kommer Sverige med 22,8 telefoner per 100, därefter Kanada 19,6, Schweiz 18,2, Nya Zeeland 18,2 och Danmark 15,8.

Stockholm kom på tredje plats bland världens stora telefonstäder, räknat i förhållande till folkmängden. Mest telefonserad av alla städer var Washington med 59 apparater per 100 invånare. San Francisco kom på andra plats med 55 och Stockholm hade 47 apparater per 100 invånare.

När det gäller utnyttjandet av telefonapparaterna ligger Sverige på tredje plats.

Ur besöksboken

Den världsberömda matematikmaskinskonstruktören, professor Howard H Aiken gästade för en tid sedan Sverige och besökte bl. a. Huvudfabriken där han besåg laboratorier och verkstäder. På bilden ovan demonstrerar ingenjör Nils Edström

(t. v.) en provkoppling med elektroniska väljare (trokotröner) för användning i framtida automatiska telefonsystem. Längst t. h. professor Aiken och i mitten utvecklingsavdelningens chef, dr Christian Jacobæus.

Vita telefoner i alla passagerarhytter

För Svenska Amerika Linjens nya atlantfartyg på 18 000 ton som byggs på Schelde-varvet i Holland skall L. M. Ericsson leverera två automatiska växlar på sammanlagt 400 linjer. Den ena växeln betjänar passagerarna och den andra är avsedd för besättningen. I samtliga passagerarhytter installeras vita telefoner.

Den största XY-växeln

Den hittills största lokalväxel med XY-väljare som tillverkats av L. M. Ericsson har levererats till AB Aerotransport. Växeln har 800 anknötningar och ombesörjer lokaltrafiken vid ABA:s och SAS:s lokaler vid Bromma flygplats.

Den undersökning för att spåra upp felkällan, som därefter följde, visade att det var ett fjäderbockningsverktyg i fabriken, som på grund av en skarp kant åstadkommit denna grad. Den minimala graden hade endast uppträtt sporadiskt och inte uppmärksammats under vandringen genom produktionen.

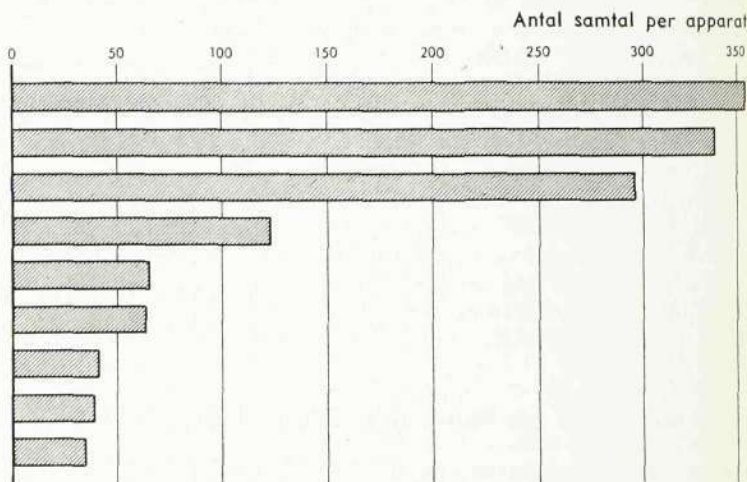
Hade det felet upptäckts tidigare hade mycket kunnat inbesparas. Det är betydelsefullt att dylika fel rättas till på ett tidigt stadium, och därvidlag kan såväl den enskilde arbetaren och kontrollfunktionären som förmannen göra en viktig insats.

— En väl organiserad kontroll av ingående råvaror är av största vikt för att hålla kassations- och ombearbetningskostnaderna nere, säger ingenjör Rune Axenborg, som svarar för de omfattande prov de olika metallerna m. m. får genomgå, innan de godkänns. Det är för det mesta

stickprov som tas, fortsätter herr Axenborg, och därför kan det någon gång inträffa att material utlämnas, som ej överensstämmer med specifikationen. Detta kan förorsaka längre bearbetningstid eller ökad kassation, och det är därför betydelsefullt att de som står vid maskinerna snabbt fäster ledningens uppmärksamhet på sådana fel.

Kvalitet, en livsviktig fråga på längre sikt

— Det är slöseri i knapphetstider att tillverka dåliga varor, säger verkstadsklubbens ordförande, herr Sigge Ringberger. Ur vår synvinkel är god kvalitet på våra produkter en livsviktig fråga på längre sikt. Vårt »vara eller inte vara» på exportmarknaden anses ju vara en kvalitetsfråga. Den åsikten har ju för övrigt officiellt framförts, när Sverige tog krafttag för att öka sin export för några år sedan.

Ovanstående diagram visar hur telefonerna utnyttjas i olika länder. I USA begagnas varje apparat årligen i medeltal för 355,1 samtal och i Sverige är motsvarande siffra 296,5.

Telefonteknisk världspremiär i Stockholm

En telefonteknisk världsnöhet hade vid årsskiftet premiär, då den experimentanläggning togs i bruk, som medger automatisk koppling från telefonisten i Köpenhamn till abonnenten i Stockholm. Det första samtalet utväxlades mellan jul och nyår och detta torde ha varit det första automatiserade internationella samtalet i världen.

Dessa försök sker på Internationella rådgivande telefonkommitténs rekommendation, och det är meningen, att huvudstäderna i Danmark, Norge och Sverige skall ingå i ett skandinaviskt system. Samtidigt håller man på med försök för att få fram ett västeuropeiskt system, som skall förena London, Amsterdam, Brüssel, Paris och Zürich.

Det är endast de första proven, som nu ägt rum, och ännu är det långt till det stadium då den telefonerande allmänheten får njuta frukterna av experimenten. Tills vidare rör det sig om en enda led-

ning, och samtal kan ännu endast kopplas i en riktning, från Köpenhamn till Stockholm. Inom kort kommer ytterligare ledningar att kopplas in i trafiken.

Om försöken utfaller bra, är det meningen, att den automatiserade samtalskopplingen mellan Köpenhamn och Stockholm skall kunna tas i bruk under loppet av detta år.

L M Ericsson har levererat den försöksutrustning, som brukas vid proven i Köpenhamn och Stockholm. I Oslo kommer emellertid en annan leverantör att engageras, och innan en automatiserad nordisk telefonkontakt kan etableras, måste samspelet mellan de skilda slagen av apparatur vara fullt klart.

Telefonstationen i Hagfors har automatiserats

Tidigt på söndagsmorgonen den 10 december sattes den nya automatiska telefonstationen i Hagfors i drift. De sista åren har det varit en oerhörd belastning på den gamla telefonstationen och därför innebar den nya anläggningen ett stort steg framåt i den nyfödda stadens utveckling.

Den nya stationen är utrustad med L M Ericssons automatiska telefonsystem med 500-linjersväljare och utbyggd för 1 000 abonnenter. Arbetet med installerandet av den automatiska utrustningen började i maj månad förra året och har letts av verkställare B D Fredriksson och förman G Säverström.

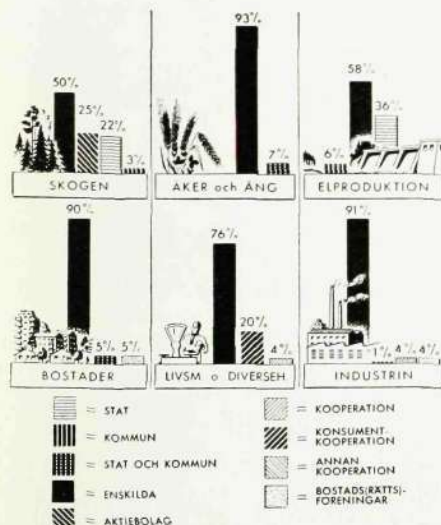
Vid invigningen av den nya telefonstationen erinrade förste byråingenjör Einar Sjögren, Göteborg, om att det för närvarande finns ca 1 700 000 telefonapparater i Sverige och att 65 procent av dessa hör till automatstationerna.

På övre bilden en exteriör av den nybyggda telefonstationen i Hagfors. Nedan granskar verkställare B D Fredriksson och tekniker S Klingvall en 500-linjersväljare i inkopplingsögonblicket.

Vem äger vad?

I den allmänna politiska debatten har frågan om äganderätten till naturtillgångarna och produktionsmedlen alltid tilldragit sig stort intresse. Det är kanske därför något förvånande, att man hittills

Hur mycket av våra viktigare naturtillgångar och näringsgrenar ägs av stat, kommun, kooperativa föreningar och enskilda? Det här svaret ger den senast utkomna planschen i affärsbankernas serie »Svenskt liv och arbete».

i vårt land saknat en översikt över hur stor del av olika tillgångar som de viktigare ägaregrupperna — alltså stat, kommun, kooperationen och enskilda — disponerar över. Förklaringen är inte svår att finna. Det är inte alltid så lätt att avgöra om man — för att ge ett par exempel på de svårigheter man möter — skall fördela industrien på ägaregrupper efter produktionsvärde eller arbetarantal, eller ifall bostäderna lämpligen bör fördelas efter eldstäder eller lägenheter. Och när man bestämt sig för att välja en viss fördelningsgrund, är det inte säkert att just de uppgifterna går att få fram.

Det finns naturligtvis också andra reservationer att komma med till den ägandepansch som affärsbankerna nu gett ut i sin serie »Svenskt liv och arbete». Man får exempelvis komma ihåg att de olika ägaregruppernas faktiska betydelse inte enbart beror på den andel av tillgångarna som faller på grupperna. Det bästa exemplet på den saken är kanske den betydelse kooperationen, trots sin förhållandevis blygsamma andel i det totala ägandet, har inom svenskt näringsliv. Och vad det statliga inflytandet beträffar gör ju det sig gällande på en mängd andra sätt än detta att staten äger viss del av landets tillgångar. Men trots allt kan nog de här framlagda siffrorna anses ge en i stort sett riktig bild av de faktiska förhållandena.

Hur ser »Hopp-Jerka» ut vid Huvudfabriken?

Vid Huvudfabriken i Midsommarkransen har fil. lic. H Järnefors undersökt, om det är vissa kategorier människor som i regel har korta anställningstider.

Tillgänglig statistik visar, att rörligheten på arbetsmarknaden efter 1940 varit betydligt större än under mellankrigstiden. Inom verkstadsindustrin i Stockholm slutade t. ex. år 1940 23 arbetare per 100. Sedan steg antalet successivt, för att kulminera år 1946 med 87. De följande åren har visat nedåtgående tendens, och 1949 slutade per 100 verkstadsarbetare 70.

Tendensen i rörligheten har varit likartad vid LME i Midsommarkransen. Omsättningssiffrorna har dock genomgående varit avsevärt lägre än för verkstadsindustrin i Stockholm som helhet. 1940 slutade per 100 i medeltal anställda arbetare 22, och 1949 var siffran ca 50. Endast 1946 låg LME över verkstadsindustrin i övrigt med en omsättningssiffra på 94 %.

Talar statistiken sanning?

Antag, att det på en verkstad endast finns tre personer anställda och att de arbetar vid var sin maskin. Under ett år kan t. ex. tre arbetare ha hunnit sluta vid en av maskinerna. Vid de två andra maskinerna har kanske inga byten skett. Där har samma arbetare tjänstgjort hela året. Då säger statistiken, att i genomsnitt tre arbetare har slutat under året på denna avdelning med tre anställda, alltså en omsättning av 100 %.

Detta förhållande får man beakta, när man läser de förut nämnda siffrorna. Det torde nämligen finnas vissa grupper av människor, som endast stannar mycket kort tid på en plats och därför »förstör» statistiken.

Undersökningens omfattning

Som mål för den undersökning fil. lic. Järnefors gjort sattes bl. a. att utröna, vilka sorters människor som har en särskild benägenhet att endast stanna kort tid på arbetsplatserna. Nyanställda arbetare under tiden 1 juni—31 dec. 1948, 511 män och 244 kvinnor, ingår i undersökningen. Sådana objektiva iakttagbara data som nationalitet, kön, ålder, civilstånd, anställningstidens längd etc. har noterats beträffande dessa personer. Uppgifterna om anställningstidens längd har bearbetats efter 1 juli 1950, varför alla haft möjlighet att vara anställda minst 1½ år.

Både svenskar och utlänningar flyttar ofta

Av undersökningen framgår att svenskar i genomsnitt haft något längre anställningstider i närmast föregående arbete än vad utlänningarna haft. Den genomsnittliga anställningstiden vid L. M. Ericsson är emellertid lika lång för utlänningar som för svenskar.

Ungdomar från annat yrkesområde stannar ofta kort tid

Personer, som är 29 år och yngre och som på närmast föregående arbete ej arbetat inom verkstadsindustrin, är en grupp, som visar stor rörlighet. Ogifta personer med kort anställningstid på föregående arbete tycks även vara en grupp, som är särskilt rörlig.

Det är också påtagligt, att personer, som stannat länge på sitt föregående arbete, har längre anställningstid vid företaget än de, som har kort anställningstid på närmast föregående plats.

Äldre personer tycks vanligen stanna längre på sina anställningar än yngre. Detta förhållande synes peka på att det är samma kategori av yngre arbetare, som är rörlig på arbetsmarknaden.

Relativa förtjänsten har betydelse

De med höga ackordsförtjänster har i allmänhet stannat längre vid företaget än de med låga ackordsförtjänster. De, som stannat länge på föregående arbete, gör i regel höga förtjänster på ackorden, när de flyttat till vårt företag. Det är kanske så, att de skickligaste arbetarna i regel stannar längre på sin anställningar.

Det förekommer, att arbetare byter anställning trots att lönen är lägre på det nya arbetet. Av undersökningen framgår att detta är vanligast bland äldre arbetare. De, som börjat med lägre lön än de hade på föregående arbete, visar ingen tendens att vara mera »rörliga» än de, som börjat med högre lön än de hade förut. Män, som börjat vid LME med lägre lön än vad de hade förut, har i regel haft relativt lång anställningstid på det gamla arbetet. Det kanske är LME:s sociala förmåner och fabriksmiljö, som kommit dem att byta arbete eller den större anställningstrygghet det stora företaget i regel ger.

Vissa förhållanden, som man kunde förmoda ha inverkan på anställningstidens längd tycks sakna betydelse. Något sam-

band med anställningstiden har t. ex. ej kunnat påvisas beträffande hälsotillstånd, egen bostad eller inneboende, antal barn, ökat eller minskat avstånd till arbetsplatsen jämfört med föregående arbete.

Män och kvinnor har lika långa anställningstider

Det har varit möjligt att jämföra män och kvinnor ifråga om ett flertal faktorer. Statistiken visar förvånansvärt små skillnader. Kvinnorna har dock i större utsträckning än männen bytt sig till ett arbete med lägre begynnelselön än slutlönen på det gamla arbetet. Beträffande anställningstidens längd finns inte någon skillnad, vilket ger en antydning om att rörligheten är ungefär densamma för män och kvinnor i verkstadsindustrin.

Undersökningen visar, att det finns skillnader mellan olika kategorier av arbetare. Yrkesarbetarna har t. ex. i allmänhet längre anställningstider än diverse- eller förrädsarbetarna. Yrkesarbetarna är emellertid i genomsnitt äldre än övriga kategorier, varför det kanske endast är åldern, som avspeglar sig i yrkesarbetarnas mindre rörlighet.

Full sysselsättning — hög rörlighet

Under 1940-talet och den del av 50-talet, som hittills passerat, har det funnits rikligt med arbetstillfällen inom i stort sett alla branscher. Det har varit mycket lättare att under den »fulla sysselsättningens tid» byta arbetsplats för den som så önskat än tidigare. Även om ökad rörlighet ter sig naturlig, har omsättningens storlek framkallat farhågor med anledning av de kostnader den inneburit för vår samhällsekonomi.

Är stor rörlighet på arbetsmarknaden priset för »full sysselsättning»? Skall en mindre riklig arbetstillgång vara det enda medel, som förmår »Hopp-Jerka» att stanna på sin flykt från företag till företag?

Ytterligare telefoner till Egypten

Utöver tidigare kontrakterade telefonapparater har Egyptiska Telefonförvaltningen beställt ytterligare 5 700 mellanstationsapparater från L. M. Ericsson. Beställningarna från Egypten belöper sig under senaste året till sammanlagt ca 15 000 apparater.

Beställning på 3000 sidoapparater

Telegrafstyrelsen har beställt 3 000 telefonapparater för sidoanknytning. Till skillnad från förut är de beställda apparaterna inbyggda i den stora bakelitkåpan av senaste utförande.

Medaljfest för telefonveteraner

I 44 år har montör *John Wedblad* monterat telefonmateriel hos L M Ericsson. År 1923 var han med om att bygga upp den stora telefonapparaten vid Göteborgsutställningen, där LM lärde svenska folket använda fingerskiva. Året därpå deltog han i arbetet med att installera den första automatstationen i Shanghai, varvid han lärde kineserna tala svenska. Vid den årliga medaljutdelningen för veteraner, som ägde rum på restaurang Gillet i mitten av december, fick han tillsammans med 18 andra trotjänare bolagets guldmedalj för trogen tjänst.

Bortåt 200 LM-anställda, nuvarande och pensionerade, hade mött upp för att hylla de 19 veteranerna, när de mottog den gyllene utmärkelsen med tillhörande gratifikation på 500 kronor. Samtidigt överlämnades till ett 60-tal tjänstemän bolagets förtjänstplakett, som erhålles efter 25 anställningsår.

Äldst i skaran av nytillkomna medaljörer, som vandrade fram till LM-styrelsens ordförande, generaldirektör *W Borgqvist*, var 73-åringen *Herman Bergström*, som under hela sin anställningstid varit verksam vid L M Ericssons Kabelverks gummiavdelning.

Snudd på halvsekel

Till arbetsåren var *Adolf Dahlqvist* den äldste. Han började i januari 1906 på den finmekaniska avdelningen.

— I 44 år har jag varit LM-are, konstaterar hr Dahlqvist, och då jag är 62 år gammal hinner jag få snudd på halvsekel innan jag om fem år pensioneras. Numera håller jag huvudsakligen på med modellarbete, och det trivs jag med. Ar-

Bilderna t. v. visar fyra av veteranerna i sin dagliga gärning. Överst montör *John Wedblad* som började vid LM år 1906 som boxförbindare och numera monterar automatiska privatväxlar. Därunder *Adolf Dahlqvist*, som kom till LM 1907. Han har under hela sin anställningstid varit på finmekaniska avdelningen. Fröken *Anna Lundström* har varit knuten till lackeringsavdelningen och varit med om att ge milions telefondetaljer en »make up» som håller i alla väder. Den äldste guldmedaljören är 73-åriga *Herman Bergström*, som på den nedersta bilden provar en kabel. Hela sin anställningstid har han varit verksam vid Kabelverkets gummiavdelning.

Fru *Lisbeth Ericson* fäster guldmedaljen på planeringschefen *Karl-Axel Stangers* rockkuppel.

betstakten har naturligtvis blivit mycket hårdare än förr i världen, men å andra sidan är arbetet enklare och inte så komplicerat som i »den gamla goda tiden».

Den första lackeringskvinnan i Norden är fröken *Anna Lundström*, som 1907 började på ytbehandlingsavdelningen och sedan under årens lopp givit en otalig mängd telefondetaljer den rätta glansen och en »make up», som håller i alla väder.

Ljusare tider

— Och att vi går mot ljusare tider har jag många bevis för, berättade fröken *Lundström* för en annan av de kvinnliga medaljörerna, fröken *Lisa Carlsson*. Förr skulle allting lackeras svart, men nu däremot dominerar den vita färgen.

Bland de medaljerade tjänstemännen har *Emil Wallin* de flesta tjänsteåren, men är yngst till levnadsåren. Han började

Medaljutdelning vid Sieverts Kabelverk

Vid en högtidlighet i tjänstemannamässen den 18 december 1950 utdelades Sieverts Kabelverks förtjänstmedalj i guld med tillhörande gratifikation till herr *S V Åberg*, avd 31, ingenjör *E Högfäldt*, fru *Britta Djäken*, avd 29, kontorsvaktmästare *F Pettersson* och herr *Nathanael Carlsson*, avd 43.

Ljusdrottningar i vintermörker

Med ljus i håret lyste våra Lucior upp vintermörkret och spred fest och glans över midvinterhögtiden. På bilden ovan ses Kabelverkets Lucia, Ingallill Ask, med några av tärnorna. T. h. Ermis Ljusdrottning, Margot Lundqvist, som till tonerna av Luciasången träder in i den julsmyskade matsalen.

På bilden ovan ses Alphas Lucia omgiven av tärnor.

Vid Huvudfabriken ordnade Fritidskommittén en gemensam fest för hela personalen i matsalarna där det bjöds på ett rikhaltigt och omväxlande program. Årets Lucia var Marianne Ohlin, som lågade in följd av sina tärnor. På bilden t. v. serverar hon kaffe till ett indiskt par som för första gången upplevde luciafirandet. På de olika verksladerna och en del kontorsavdelningar samlades personalen före arbetstidens början och hyllade ljusdrottningen. På bilden nedan är personalen vid Vi 12 samlad kring sin Lucia.

på verkstaden 1910 och har varit med om att montera telefonanläggning vid en utställning i Rumänien, men är numera verksam på speditjonsavdelningen. Den äldste medaljören på kontoret är ingenjör Erik Andréasson, som under tjugo års tid redigerat LME-kataloger på svenska, engelska och spanska.

Medaljörer på hedersplatserna

Till medaljfesten hade även inbjudits make och maka till årets guldmedaljörer och plakettmottagare. Efter medaljeringen bänkade man sig kring de festligt dukade borden, varvid fröken Lundström fördes till hedersplatsen av generaldirektör Borgqvist och fröken Lisa Carlsson fördes till bordet av direktör Helge Ericson.

Innan man reste sig från bordet för att ta upp umgänget med de medaljörer, som för fem år sedan fick mottaga utmärkelser, framförde nymedaljerade planeringschefen herr Karl-Axel Stanger, samtligas tack.

Guldmedaljörerna

De medaljerade är: Fröken Ellen Andersson, ingenjör Erik Andréasson, herr Herman Bergström, herr Adolf Dahlqvist, fröken Sigrid Hagström, förman Valdemar Jacobsson, herr John Jansson, fröken Lisa Carlsson, fröken Ruth Linderoth, fröken Anna Lundström, förman David Pettersson, herr Ture Rolf, fru Sigrid Schelwis, herr Rudolf Sparring, herr Karl-Axel Stanger, herr Gerhard Söderberg, herr Emil Wallin, herr John Wedblad och förman Elof Wedlund.

25-årsplaketter

Plaketter för 25 års tjänst i bolaget utdelades till följande tjänstemän: Förman Gunnar Andersson, Vt 22, fru Iris André, Gk, föreståndaren Sven Bengtzeli, Vt 15, verkmästaren Lars Bergman, Vt 11, kontrollant Sigvard Englund, K 37, ing. John Eriesson, Vkc, förman Nils Fredriksson, Vt 19, verkmästaren Henrik Friberg, Vt 22, ing. Torsten Hällström, Cd, fröken Margareta Hultin, Vtv, förman Uno Höjertz, Vt 06, fru Astrid Johansson, Ebd, fröken Ellen Johansson, Cn, förman Carl Johansson, Vt 32, fru Thyra Cassbro, Vts, ing. Gustav Klein, Dkx, ing. Ehrnfrid Klingström, Dkn, ing. Hjalmar Kronvall, Zl, förman Sven Larsson, Vt 22, ing. Sven Lindberg, Yk, ing. Erik Lindström, Yb, ing. Helge Lindström, At, herr Olof Lundgren, Tfp, fru Inez Nilsson, Vi, förman Karl Nilsson, Zms, fröken Astrid Pettersson, Vtk, fröken Märta Pettersson, Evd, ing. Bertil Sellén, Zs, förman Hugo Svensson, Vt 11, förman Nils Svensson, Vt 07, herr Gustav Söderberg, Evk, förman Arne Thorelli, Zms, ing. Erik Wahl-

(Forts. sid. 20)

Det är över 200 000 telefonapparater, som årligen ser dagens ljus vid LM:s filialfabrik i Karlskrona, och de nära 500 LM-are, som har sin verksamhet förlagd till Blekinges huvudstad, ser till att apparater av ungefär 150 olika typer monteras och förbindas.

Den vita fasaden på LM:s filialfabrik i Karlskrona höjer sig djärvt över omgivningen, och från fönstren i de övre våningarna har man en vacker utsikt över hamnen.

Norra Europas längsta transportband finns i monteringsavdelningen. Det är 96 meter långt och går tvärs igenom hela våningen.

Telefoner i långa banor

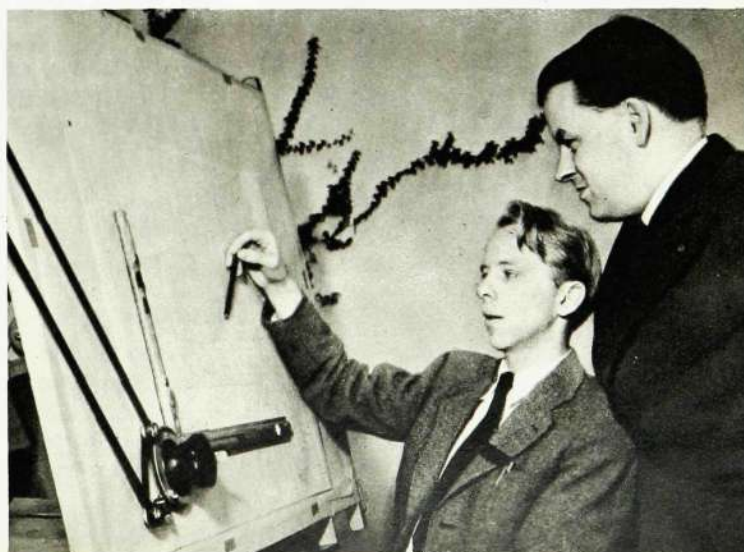
LM:s filialfabrik i Karlskrona har ett dominerande läge i närheten av hamnen och järnvägsstationen. Den vita fasaden reser sig djärvt över omgivningen och bildar liksom en vågbrytare mot den snåla vinden, som sveper in från Östersjön.

I de ljusa och rymliga lokalerna har drygt 470 LM-are sin dagliga gärning, och de ser till att mer än 200 000 telefonapparater per år fördelade på över 150 olika typer, i en jämn ström flyter ner i packrummet. Apparater som sedan distribueras ut över hela världen.

Redan våren 1947 kom monteringen igång i de lokaler, där Tobaksmonopolet tidigare bedrivit snustillverkning men som numera efter ombyggnad används som kontor. Den stora nybyggnaden för verkstaden blev klar för inflyttning hösten 1948 och den blekingiska huvudstaden fick därmed en ny sevärhet.

Platschef för Karlskrona-fabriken är ingenjör Stig Jacobsson. På bordet i hans arbetsrum lyser en vit telefon av senaste modell, och från fönstren har han utsikt över Sveriges modernaste verkstadsskola.

Platschefen för Karlskrona-fabriken, ingenjör Stig Jacobsson, diskuterar ett verktygsproblem med ingenjör Gunnar Tyrberg. Sedan i föl är ing. Tyrberg tjänstemannaklubbens ordförande.

— Då det efter kriget var en kraftigt stigande efterfrågan på telefonmateriel, beslöt LM göra en utbyggnad, säger ingenjör Jacobsson. I Stockholm fanns varken arbetskraft eller utrymme för att tillgodose denna ökade efterfrågan och då vi sökte efter en lämplig plats i sydöstra Sverige fann vi att Karlskrona låg bäst till ur alla synpunkter.

— Vårt tillverkningsprogram omfattar telefonapparater, fortsätter ingenjör Jacobsson. Dessutom ingår i vår tillverkning växelströms- och likströmsklockor, handmikrotelefoner, hörtelefoner, laryngofoner. Till detta tillkommer i dessa produkter ingående enheter såsom hörtelefon- och mikrofonkapslar för med LME samarbetande utländska företag.

Hela telefontillverkningen förläggs till Karlskrona

— Beträffande produktionen har vi ännu inte uppnått full kapacitet. Men jag hoppas, säger ingenjör Jacobsson, att personalstyrkan inom en nära framtid skall komma upp i ca 600 man, huvudsakligen

genom att hela tillverkningen av telefonapparater förläggs till Karlskrona.

Fröken *Wera Schubert*, Vt 58, som varit med i Karlskrona alltifrån början, svävar inte på målet, när hon deklarerar sitt gillande av att LM övertog tobaksmonopolets fabriker. Hon är infödd karlskronabo och arbetade tidigare vid Tobaksmonopolets kartongpressning.

— Visst var det litet svårt i början att komma på en hopsättningsavdelning, fortsätter fröken Schubert, men jag fick med detsamma ett arbete, som var både roligt och trivsamt och det gjorde att jag mycket snabbt fann mig till rätta. Och nu är hon en av fabriken specialister på hopsättning av klockmekanismer.

Fritidskommittén har lyckats med sitt arbete

Fru *Märta Björlenius*, Vt 53, har i två år varit vid fabriken i Karlskrona, men är gammal LM-are. Hon har tidigare varit anställd vid Kabelverket i Älvsjö och under 14 år arbetat vid Telegrafverkets verkstad i Nynäshamn.

— Från denna tid har jag pressarvana, och när jag sökte mig till Karlskrona

Fröken Wera Schubert har tidigare arbetat vid Tobaksmonopolets kartongpressning och är nu en av Karlskrona-fabriken specialister på hopsättning av klockmekanismer.

Sedan föregående år är fru Björlenius medlem av s. k. fullmäktige, som förbereder arbetarnas frågor i Företagsnämnden, och hon betygar att arbetet inom denna varit av stor betydelse för att skapa kontakt mellan de anställda och ledningen.

Arbetarnas genomsnittsålder

27 år

Under beredskapstiden var jag inkallad i Karlskrona, deklarerar verkstadsklubbens ordförande, *Per Olof Stenborg*, Vt 53. Jag var tidigare anställd vid Telegrafverket i Nynäshamn, men när en möjlighet erbjöds att åter få komma ner och andas blekingeluft, sökte jag hit 1947, där jag sedan varit avdelningsordförande de senaste tre åren.

— Arbetarna vid fabriken är förhållandevis unga. Genomsnittsåldern ligger så lågt som vid 27 år och det gör att vi här nere har en del speciella problem att brottas med än på andra ställen. Studieintresset hos många är brinnande, vilket man däremot ej kan säga om kamraternas intresse för Fritidskommitténs arbete. Till stor del kan detta skyllas på svårösta bostadsproblem då många är hänvisade till att bo på öarna och ute på landet, vilket medför lång resväg till och från arbetet. Det är emellertid av stort värde att fabriken ligger i centrum för kommunikationerna med såväl tåg, bussar som båtar inom bekvämt räckhåll.

Handbollen har djupa rötter

Idrotten vid Karlskronafabriken har en varm förespråkare i förman *Göte Sjöstrand*, Vt 54. Handbollen har sedan gammalt djupa rötter i Karlskrona, och dess traditioner har de våra här nere väl vår-

dat, framhåller herr Sjöstrand och pekar på den förnämliga meritlistan, som bl. a. upptar koncernmästerskapet för förra året och visar att de två lag, som deltog i korpmästerskapet placerade sig så fint som 3:a och 5:a.

Fotbollen har också många utövare, och förra sommaren var det 6 lag som kämpade om titeln »Bästa avdelningslag». Efter en del hårda duster kunde Monteringens ta hem segern. I stadens korpfofbollstävling nåddes en hedersam fjärde-placering.

Egen idrottsplats med saltbod som omklädningsrum

Tennisspelet introducerades förra året, och det visade sig att ett 30-tal intresserade med liv och lust gav sig in i leken. Vidare vann vi stadens friidrottskorp, och att vi lyckades bärga segern kan vi till stor del tacka de kvinnliga deltagarna för.

I poängtävlingen i fri idrott inom koncernen placerade vi oss som tvåa.

Men det bästa har jag ändå sparat till sist, säger herr Sjöstrand. Vi har inom fabriksområdet fått en egen idrottsplan, som visserligen kunde varit något större men dock är väl användbar, och som omklädningsrum och redskapsbod får vi disponera en gammal saltbod från 1800-talet.

Det är vår förhoppning att vi skall få stå för värdskapet vid årets koncernmästerskap i handboll, och efter förra årets seger skall det väl inte vara helt omöjligt, slutar herr Sjöstrand sin idrottsliga lovsång.

Ordföranden i Verkstadsklubben *Per Olof Stenborg* och fru *Märta Björlenius* på Vt 53 har båda två övergivit Nynäshamn för Karlskrona.

Verkmästare *Åke Olsson* på monteringsavdelningen är den äldste LM-aren i Karlskrona och den drivande kraften i Fritidskommittén. Här ses han i samspråk med kontrollchefen, ingenjör *A. Wrette*.

blev jag placerad på en avdelning där min gamla erfarenhet kom till nytta, framhåller fru Björlenius. Jag trivs bra vid Karlskronafabriken, och kamratskapet inom företaget är gott. Fritidskommittén har nedlagt stort arbete på att skapa förströelse under fritiden och enligt mitt förmenande har de lyckats utmärkt. Det är en mängd olika hobbygrevar som var och en efter lust och fallenhet kan odla och detta tycks uppskattas av de anställda.

Sammansevätsade till en enhet

Ingenjör *Gunnar Tyrberg*, Vv, är Tjänstemannaklubbens ordförande. Han övertog i fjol klubban efter herr *Herbert Bengtsson* och påpekar att man nästan kan tala om 100-procentig anslutning och att LM:s tjänstemannaklubb kan räkna nära hälften av medlemmarna i SIF:s lokalavdelning i Karlskrona.

Ingenjör *Tyrberg* har tidigare tjänstgjort vid Huvudfabriken, men då han är skänning har han sökt sig ner till sydligare nejder. Den lilla grupp, som flyttade över från Huvudfabriken, bildade kärnan i tjänstemannastaben, men de nya som kom till här nere har snabbt vuxit in i

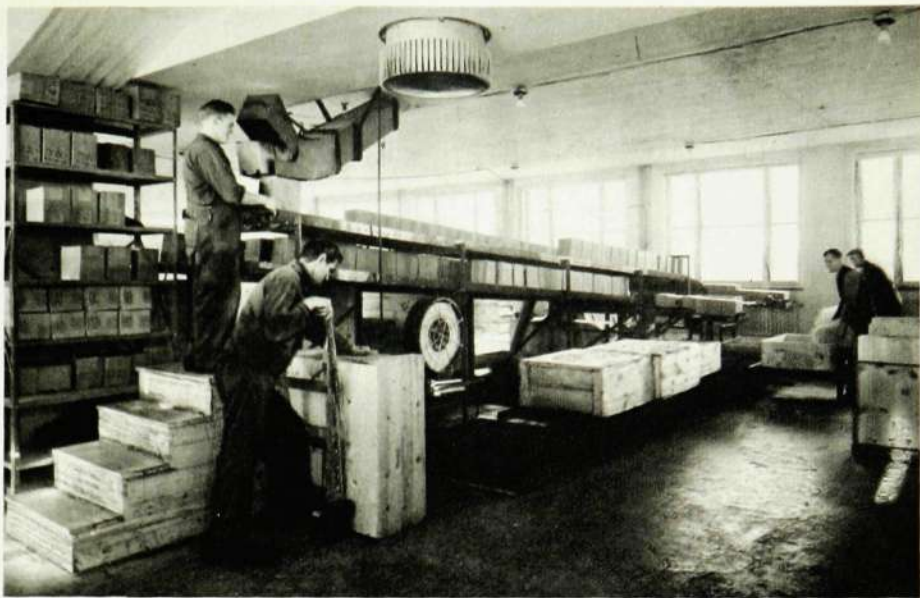
»familjen». Samarbetet har från början varit det bästa, och om det förekommit en del meningsskiljaktigheter har dock allt lösts i samförstånd på bästa möjliga sätt.

— Den personliga kontakten blir här betydligt större än vid Huvudfabriken, fortsätter ingenjör *Tyrberg*, vilket gör att vi alla här nere sammansvätsats till en enhet som både trivs med varandra och med arbetet.

Gamla disponentvillan ger rum för hobbyverksamhet

Verkmästare *Ake Olsson* är den äldste LM-aren i Karlskrona med över 30 tjänsteår bakom sig.

— Jag var nog litet skeptisk när jag första gången fick kontakt med karlskrona-

Packrummet där telefonerna emballeras innan de sprids över hela världen.

»Vad kostar vargen»? frågar idrottsentusiasten Göte Sjöstrand elektriker *Ragnar Andersson*, och av minen att döma tycks han inte bli svaret skyldig. (Bilden t.v.)

fabriken, erkänner herr *Olsson*, men det visade sig att vi blev väl mottagna såväl av staden som befolkningen. Vi fick överta 15 kvinnliga och 3 manliga arbetare av snusfabrikens personal och samtliga trivdes. De manliga är fortfarande kvar i tjänst, men den kvinnliga skaran har decimerats efter hand.

Verkmästare *Olsson* har varit den drivande kraften i Fritidskommittén, och han berättar att kommitterade genast från början gick in för att göra det trevligt och trivsamt för personalen. Nedre botten i den gamla disponentvillan disponeras såsom fritidslokaler och dit förläggs studiecirkel, föreläsningar i skilda ämnen och en del hobbyverksamhet.

— Huvudsakligen är det ekonomiska frågor och radioproblem som stått i förgrunden för studieverksamheten och såsom ledare har fungerat LM-are från kontor och verkstad.

Har hela fabriken till arbetsplats

Elektrikern *Ragnar Andersson* känner till fabriken bättre än de flesta. Han har varit med om att göra svagströmsinstallationerna och har inte haft en avdelning utan hela komplexet till arbetsplats.

— Det är ju klart att det dyker upp småproblem här och där, men på det hela taget tycks alla vara nöjda och belåtna både med lokaliteterna och arbetet.

Den påtagliga dur-stämning som man möter bland LM-arna i Karlskrona ur skilda läger tycks vara allmän. Den öppenhjärtighet, varmed samtliga för fram sina tankar, tyder på att man funnit sig väl till rätta med förhållandena i vår sydliga örlogsstad och att man trivs med att göra telefoner.

— Att tänka sig att det i dessa apparater skall utväxlas lärda samtal mellan mandariner och höga kineser, att ranchägare från Sydamerika skall följa de sista oddsen på vetebörsen, att de kanske skall användas för att kalla en läkare till en maharadjas sjukläger är kanske att låta fantasin få skena iväg alltför långt, säger en av hopsättarna på Vt 58, men det ligger onekligen något fantasieggande i arbetet med att göra telefoner, som sedan sprids över hela världen.

Spex vid Rifa

Vid Rifa firades Lucia på sedvanligt sätt vid en gemensam fest för Rifas och Kexfabrikens personal. Förmågor från båda företagen bjöd på ett omväxlande underhållningsprogram, och särskilt *Harriet Andersson* rev ned applåder med en del glada visor till eget gitarrackompanjemang.

Tjänstemännen höll den traditionella julfesten i matsalen sista onsdagen före jul. Ett fyndigt och giftigt spex, som författats av *Sten Wikström* och *Robert Tapper*, framfördes av en spelglad ensemble.

Vansköt inte en lindrig förkylning

Den senaste influensaperioden band en stor procent LM-are på Huvudfabriken vid sjuksängen, men har på det stora hela taget haft ett förhållandevis godartat förlopp. Företrädesvis har det varit hosta och snuva, som dominerat, och feberkurvorna har inte varit så branta som vid tidigare epidemier av liknande slag.

— Vansköt aldrig en förkylning, utan gå i tid hem och bädda ner er så undvikes många otrevliga följder, är förtroendeläkaren, professor *G Fischers* råd. Det är även omöjligt att utföra ett arbete med samma resultat som vanligt om man har feber och besväras av hostattacker och ideligen måste ta fram näsduken för att snyta sig. Långt värre är emellertid att arbetskamraterna utsättes för smitta. Följden av oförståndet kan bli förvärrad och långvarig sjukdom, då kroppen inte får den vila och ro den behöver för att bli herre över sjukdomen.

Personalchefen, herr *Anders Kärnekull*, bekräftar, att influensaperioden nådde sin kulmen efter trettondagshelgen, då många tomma arbetsplatser och stillastående maskiner vittnade om epidemins framfart. På vissa avdelningar var bortovaroprocen ganska stor men medeltalet torde ha hållit sig på ungefär 12—13 %.

Men det finns immuna

Förkylningssjukdomarna förorsakar årligen att en hel del arbetsdagar går förlorade, men det finns LM-are, som tycks vara immuna mot alla slag av baciller. En av dessa är direktör *Knut Käell*, som

Utfärd för 50 år sedan

Gruppen ovan är taget vid sekelskiftet, då telefonmontörfackföreningen hade en utfärd. Längst upp till höger på bilden igenkännes Albin och Ville Söderström, allmänt kallade »Storpiggen» och »Lillpiggen». Den reslige mannen mitt på bilden är John Pettersson, som gick under namnet »Krigar-Pelle». I hög hatt längst t. h. står »Stam-Gustaf», som var en av sjukkaspejonjärerna vid LM. Han var en av de mest talträngda vid samtliga sammanträden, och det finns enligt sam-

stämmiga vittnen inte någon fråga, som han inte varit med om att debattera. I vit hatt i främsta ledet står Fritz Lindqvist, som då var montörförman och sedermera blev chef för intressekontoret. Strax bakom honom ses Gustav Wahl. Han var i många år montör vid LM, men övergick sedan till ett annat system. Då han var ivrig anhängare till Bratt blev han efter första världskriget tjänsteman i Vin- & Spritcentralen.

Det är omöjligt att utföra ett arbete med samma resultat som vanligt om man har feber och besväras av hosta och ideligen måste ta fram näsduken. På bilden t. v. stämplar fröken Engla Bohlin sitt kort. Hon har inte varit borta en enda dag på de sista tio åren på grund av sjukdom.

under de fyrtio åren han varit verksam på LM inte varit borta från arbetet en enda dag på grund av sjukdom.

— Jag har aldrig besvärats av någon förkylning och vet inte vad hosta och snuva är, framhåller direktör Käell, då vi ber honom avslöja vad han använder för universalrecept för att hålla alla krämporna borta. Jag lever som vanligt och

gör ingenting särskilt, och det enda jag kan peka på i det här sammanhanget är att jag fått min goda hälsa i arv. Min fader, som var nära nittio år vid sin bortgång, hade heller aldrig varit sjuk.

Kvinnlig »friskus»

En annan »friskus» i LM-arnas led är fröken *Engla Bohlin* på Eva. Hon har inte varit sjuk en enda dag under de senaste tio åren. Prestationen är anmärkningsvärd ur mer än en synpunkt, ty fröken Bohlin hör till de LM-are, som har den längsta vägen till arbetsplatsen. Hon är sedan åtskilliga år tillbaka bosatt i Enebyberg, och fråga är om det inte är luften i detta samhälle, som har ett så gott inflytande på hälsan.

Lödaren *Gustaf Ekman*, Vt 19, har under sina 45 LM-år inte varit borta en enda dag på grund av sjukdom. Och under alla dessa år har han inte heller kommit förtent en enda gång. Det sistnämnda beror förstås på att han numera är bosatt i Midsommarkransen och inte behöver dras med spårvägstrassel.

— Att jag kunnat hålla mig så frisk hela tiden har jag gumman min att tacka för, säger den gemytliga veteranen i en paus, ty det är hon som pysslat om mig på ett sådant sätt att jag hela tiden kunnat hålla mig frisk.

Ur bilderboken

Uruguay's minister i Stockholm, Rimon Piriz Coelho, har besökt Huvudfabriken och gjort en rundvandring genom verkstäderna. På bilden ovan demonstrerar ingenjör Göte Fernstedt en 500-linjersväjlare.

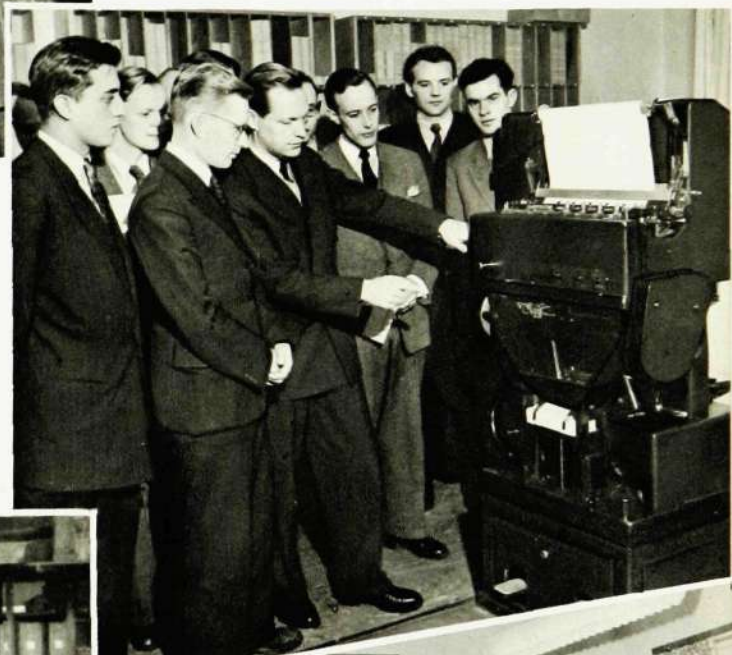
I Buenos Aires har lagerlokalerna för LM Ericssons argentinska bolag undergått en genomgripande modernisering. På bilden nedan ses packrummet i sitt nya skick.

Katrineholms-fabriken's nya orkester med Hans Andersson, Kh 51, som ledare debuterade vid julfesten. Musikanterna uppträdde i färggranna sidenblusar och volangerade ärmar och fick mottaga många välförtjänta applåder för sina prestationer. Bilden nederst i. h.

Strax före jul kom ett ymnigt snöfall och klädde Midsommarkransen i färgaste vinterskrud. Några LM-are passade på och åkte skidor, när de skulle ta sig till arbetsplatsen.

Ett 40-tal studerande vid handelshögskolor från nio olika västeuropeiska länder har gjort en nordisk rundtur. Som första programpunkt vid Stockholmsbesöket stod ett besök vid Huvudfabriken. På bilden nedan ses ekonomichefen G Svalling demonstrera en hälkortsmaskin.

Sett och hört

I ny miljö

Hörsalen i Huvudfabriken har tillfälligtvis tagits i anspråk för annat ändamål. Under tiden har de bekväma bänkarna flyttats in i utställningen och byggts upp framför väggen med den stora världskartan. Vid filmförevisningar rullas en »vit duk» ned framför kartbilden. Första gången den nya »hörsalen» togs i anspråk var den åttonde januari, då en grupp nyanställda LM-are fick en orientering om företagets organisation och verksamhet.

»Så blev det jul igen och då blev det kul igen»

sjöng alla tjänstemännen, som deltog i julfesten vid Sieverts Kabelverk den 16 december 1950.

Festarrangörerna bjöd även denna gång på både andlig och lekamlig spis. Köksmästaren, herr Furhoff, svarade för bor-

Gladiatorernas intåg vid Sieverts.

500 hål

har herrar Gunnar Figren och B Widén på Vt 07 under den sista tiden lagat i vaxduksöverklädnaden på borden i arbetarmatsalen. Det har varit ett drygt arbete, som varat närmare en månad. De flesta hålen har dock varit ganska små, men bägge intygar att enligt den räkning som de gjort har de flesta skadorna uppkommit av glöd från cigaretter.

— Så nog kunde askkopporna nyttjas bättre alltid, säger de båda i en tvåstämmig suck, när vi åter lämnar dem ensamma med sin vaxdukslagning.

Ballongdans vid SER

Efter några års uppehåll har på SER en gammal god jultradition återupplivats, då personalen den 20 december samlades i matsalen för en julfest.

Redan vid entrén började det roliga, då damer och herrar lottades ihop med hjälp av entrébiljetterna. När alla så småningom funnit varandra, bänkade man sig vid de festligt dukade borden, varvid ingenjör Edsman framförde direktör Granlers hälsning till personalen.

För underhållningen svarade Kall-Olle från LUMA-SER sångkör, som spelade,

dens kulinariska rätter på sitt speciella, charmerande sätt, till allas njutning. Lucia med tärnor och samlad ljuskraft svarade för kvällens allvarliga inslag tillsammans med en utsökt vacker, levande madonnabild, som placerats i ett badkar.

Därefter följde en timmes kabaréunderhållning i god revystil med balett, sång, dans och som sig bör kryddat med smärre elakheter. En nitisk orkester svarade för dansmusiken, som var rytmiskt eggande men även tjusande för örat. Klockan ett slogs tapto på trumma och piano och var och en gick till sitt.

EWg

Ermi busshållplats

»Ermi» ropar konduktören med ljudlig stämma i varenda buss, som passerar L M Ericssons Mätinstrument AB vid Ranhammarsvägen i Ulvsunda. Och bussen stannar även utanför fabriken. Detta är nyheter som hälsats med stor tillfredsställelse av alla vid Ermi. Förr fick de etablera ett långdistanslopp för att komma till busshållplatsen, men nu sedan den förlagts alldeles utanför »knoten» och till och med döpts efter fabriken har långdistanslunken kunnat bytas ut mot sprintertakt.

sjöng och berättade historier. Syskonparet Elsie Olsson—Göte Kling knep massor av applåder, då de framträdde med sång. Särskilt den senares virtuosa trakterande av gitarren framkallade stormande jubel.

Till tonerna av Lill-Ackes välspelande trio trädde sedan dansen med liv och lust. Senare på kvällen ordnades med en ballongdans och paret Allan Wolf—Anna-Britta Ekenberg visade sig vara styvast i att i dansens virvlar kunna skydda sina ballonger.

Alla voro överens om att de haft en trevlig kväll, då de vid 11-tiden nöjda och belättna började bryta upp.

I blåsväder

LME-orkestern behövde en förstärkning i »blecket» och för den skull anställdes en trumpetare, som skulle börja på Vt 39 som reläjusterare.

Sedan hela ritualen vid intagningen blivit genomgången och läkarundersökningen avslutats, anmodades trumpetaren komma igen dagen därpå. Punktligt klockan 7 infann han sig och fick de första instruktionerna i sitt nya arbete. Efter en stund var han emellertid försvunnen, och hur man än letade kunde man inte finna honom. Vid 10-tiden var det någon, som kom på idén att man skulle undersöka hans klädskap, och det visade sig då att han tagit ut sina kläder och att nyckeln hängde i låset. Kontrollant Pettersson, K 22, som råkade vara närvarande, då denna upptäckt gjordes, konstaterade därvid med en ironisk krusning på läpparna:

— Där åkte dom i alla fall på en blåsning.

Telefonkrumelurer

Vad vi gör med penna gör bagarn med sprits.

(Ur »Long Lines»)

Inte prata — bara arbeta

Logisk var i all sin enkelhet en argumentering, som en platsökande på Tele-signalfabriken i Gröndal kom med för en tid sedan. Han var från ett exotiskt land och kunde kanske tjugo svenska ord. Tyvärr behärskade han inte heller något av de mera internationella tungomålen, utan bara sitt eget hemlands vilda läte, av vilket vederbörande tjänsteman inte begrep ett smack. Så gott det gick försökte tjänstemannen därför klagöra för aspiranten, att han inte kunde få något jobb på grund av sina alltför bristfälliga språkkunskaper. Mannen slog ut med händerna i en vältalig gest.

— Jag icke komma för att prata, förklarade han. Jag komma för att arbeta,

Han fick jobbet.

— Nej, jag förstår inte själv vad det skall vara bra för på ett »en-mans-kontor», men min fru säger, att en telefonväxel höjer firmans standard.

(Ur »Long Lines»)

Våryra

Vårskalden har uppträtt tidigt i år. Blidvädret på nyårsaftonen har inspirerat honom, och han föredrar att uppträda under pseudonymen *Lauraere*. Den gripande dikten om »Stämpelklockan» skall enligt bruksanvisningen läsas med »de Wahlska» tonfall »på årets sista skälvan-de minut».

RÖTT stämplar klockan på den sena nyårs-morgon när för SENT Du kommit till Ditt trevna jobb.

Slå ut det röda och sätt in det blåa på årets sista skära stämpelkort.

Ty Du får avdrag och Du får extra sjåa om ej det röda i en hast Du stryker bort. RINGer gör klockan senast klockan nio när Du förgäves söker komma fram

RING ut ditt gamla skrälle skriker Du med brio

och RINGlar Dig till stämpelklockan fram med skam.

Apropå trivseldebatten

(Saxat ur Vin- & Spritcentralens personnattidning)

Ostraffbart

För en tid sedan skulle tre LM-ingenjörer åka på tjänsteresa till fabriken i Söderhamn. Avfärden från Stockholm ägde rum den nittonde i månaden, sträckte sig över den tjugonde och avslutades den tjugoförsta. Då resenärerna bänkade sig i kupén vid Centralen, visade det sig att de fått platsbiljetter med nummer 19, 20 och 21, och deras häpnad blev ännu större, när de vid framkomsten till hotellet hänvisades till rummen nr 19, 20 och 21. Med spänning avvaktade de hemresan för att se om den »magiska» sifferkombinationen skulle förfölja dem även nu. Då de upptäckte, att så inte var fallet drog samtliga en suck av lättnad och snart var en otvungen konversation igång. Kupén blev under resan ganska folktom,

och resenärerna bytte därför till bättre platser.

Strax före ankomsten till Stockholm, då LM-arna skulle ta på sig ytterkläderna, råkade en av resenärerna kasta en blick på platsnumret.

— Nr 19, konstaterade han torrt.

— Nr 20 förföljer mig, fortsatte nästa.

— Och mitt nummer är ostraffbart — 21, replikerade den tredje.

Men sifferkombinationen, som hela tiden förföljt trion, hade tur med sig. Vid Centralen var det inga svårigheter att få tag i en bil, och att resan i alla avseenden varit lyckad, konstaterade samtliga med tillfredsställelse.

Rimsaltat

Man frågat har sig litet till mans, huruvida SIF har dragit en Lantz för att åt lönen ge ökad glans så debet och kredit kan bli i balans.

Hobbyverksamhet fyller ut tiden för pensionärerna

— Nu är det inte lång tid kvar tills jag pensioneras, och det är med en viss spänning jag ser fram mot den dagen, säger ingenjör *T Haglund* vid snickeriavdelningen. Det är ju klart att det kommer att kännas underligt att få inrätta sitt liv efter andra banor och därför har jag försökt att förbereda mig på bästa sätt.

— Sedan flera år tillbaka har jag ordnat med en liten verkstad i källaren till det hus jag bor i och skaffat en rikhaltig maskinutrustning. Jag har också följt med hobbylitteraturen, och sådant som roat mig har jag rivit ur och satt in översködligt i en pärm. När sedan pensionsdagen kommer, så skall jag kunna välja ut den sak, som det då roar mig att sätta igång med.

— Läsning är en annan hobby, som jag under de sista åren tyvärr fått eftersätta. Det är huvudsakligen historisk litteratur, som fångat mitt intresse, och jag har lagt undan en hel del böcker, som jag sedan kommer att fördjupa mig i.

Det är säkerligen inte många, som går in i pensionsåldern så väl förberedda som ingenjör *Haglund*. Hur livet för våra pensionärer i verkligheten kan gestalta sig låter vi två andra gamla LM-are berätta om, och då överlämnar vi först ordet till den vitale 80-åringen *Johan Erik Linder*,

Chefen för snickeriavdelningen, ingenjör *T Haglund* går snart in i pensionsåldern. Han har väl förberett sig för denna tid och skaffat sig en hobbyverkstad. I en pärm har han sedan flera år samlat beskrivningar på hobbyarbeten för att när pensionsdagen kommer välja ut det som passar bäst.

som började vid LM redan 1897, var knuten till ytbehandlingen och pensionerades 1934.

— Dagarna rinner iväg med otrolig hastighet, konstaterar herr *Linder* och berättar att det är två hobbies, som helt fyller ut hans tid. Redan i tidiga ungdomen var han intresserad fiskare, och i sitt föräldrahem lärde han sig hantera näten och alla finesser som hänger ihop med knytning och lagning av nät. Sa

länge krafterna räckte till fortsatte han med att fiska, men numera har han gått in för att enbart syssla med nätknytning.

— Det är tur att jag bor så att jag har utsikt över strömmen och kan andas litet sjöluft, säger herr *Linder* och berättar att han bor på Danvikens ålderdomshem. Och då jag nu lärt mig att lägga ut tidningar på golvet innan jag börjar arbeta med mina kära nät, så är det ingen som säger något om det. Ty man kan ju inte hjälpa att man skräpar ner en smula under sådant arbete. Städar, det gör jag själv, och det fyller ut håltimmarna på morgonen, innan det är dags för frukost.

Skrivklådan föddes vid Bohus fästning

— Den andra hobbyn är av något senare datum och föddes på vallen till Bohus fästning, fortsätter herr *Linder*. Jag var då 65 år gammal och kände att jag hade behov att skriva ner några tankar som kom för mig, när jag satt och mediterade på vallen. Resultatet blev en dikt, som jag länge höll för mig själv, men då jag sent omsider visade den, uppmanades jag att fortsätta med att skriva. Tanken rann då på mig att jag skulle skriva ner mina barndomsminnen, och jag började med att skaffa mig en skrivmaskin. Sen skrev jag på så flitigt att det »blev liktornar på fingertopparna», och när jag hunnit fram till mitt 25:e levnadsår upptäckte jag att jag redan kommit till sidan 96. Att det skulle bli en så stark och vägan-de sak hade jag inte väntat mig, men jag

LM-veteranerna, 88-åriga *Henrik Arvidsson* och 80-åriga *John Linder* har inte haft svårt att få tiden att gå sedan de pensionerades. *Arvidsson* har i snart 20 års tid hållit på med att lära sin *papegoja* prata, och *Linder* skriver sina memoarer. Här beundrar de en telefon av senaste modell i Huvudfabrikens demonstrationsrum.

Kvinnlig segrare i fotoklubbens hösttävling

Då namnsedlarna bröts i LME:s Fotoklubbens stora hösttävling visade det sig, att en kvinnlig fotograf distanserat sina manliga kollegor med ett par hästlängder. Det var fröken *Sonja Österlund* på Cp, som svarade för överraskningen, och hon berättar, att hon sedan länge varit intresserad fotograf. Redan för åtskilliga år sedan skaffade hon sig en bälgkamera, men då denna hade ett mycket primitivt objektiv, kunde hon inte trola fram de rätta skuggorna och dagrarna.

stegade i alla fall upp till stadsfullmäktiges ordförande, Fredrik Ström, med luntan och sedan hamnade manuset där allt annat gammalt skräp skall hamna — på Stadsmuseet.

— Jag hade i alla fall fått blodad tand på skrivarbete, fast de gånger jag tidigare hållit i en penna lätt är räknade. Så inte har jag några svårigheter att fylla ut min tid inte, slutar den vitale 80-åringen.

Sjungande papegoja trivsamt sällskap

Förman *Henrik Arvidsson* på snickeriet är en annan LM-veteran, som berättar om vad han nu har för sig. Han är 88 år och har i snart 20 år varit pensionerad.

— De första åren efter det jag pensionerades 1932, fyllde jag ut med resor både utomlands och i Sverige. Det finns knappast någon vacker plats i vårt land, som jag inte har besökt, och än i dag kan jag i minnet göra om färderna och se vyerna framför mig. En av resorna gjordes till Paris, och på hemvägen ställdes kosan över Rotterdam. Där passade jag på att ta en titt på den vackra LM-stationen, och efteråt beslöt jag mig för att skaffa ett varaktigt minne från staden. Valet föll då på en papegoja och som försäljaren talade en ganska god svenska gick jag ifrån fågelaaffären 200 riksdaler fattigare men med löfte att »gojan» med flyg senare skulle sändas efter till Stockholm. Punktligt anlände den till flyghamnen, och sedan har Dora varit mitt trogna sällskap under alla år. När jag köpte henne kunde hon inte säga ett ord, men nu pratar hon och sjunger så det står härliga till. »Nu är det jul igen» och andra sånger intonas tonrent — närapå — och de lustiga infall hon då och då kommer med gör att man inte behöver känna sig ensam, slutar herr Arvidsson och återgår till att berätta för Dora om dagens upplevelser.

I elitklassen segrade Gunnar Karlström, KV i Fotoklubbens hösttävling. Ur hans kollektion väckte ovanstående bild »Kvartett i snöstorm» den största uppmärksamheten.

Fröken Sonja Österlund, Cp, distanserade klart sina manliga medtävlare i debutantklassen. Bilden till höger är hämtad ur hennes kollektion.

Sedan lång tid tillbaka har hon emellertid följt den instruktionskurs, som Fotoklubben anordnat, och tävlingsresultatet visar, att lärdomarna fallit i god jord. Strax före semestern förra året inköpte hon en ny kamera, som hade ett objektiv med 3.5 i ljusstyrka och en mängd andra finesser, varefter kosan ställdes till Norge. Lærdal, Husumfossen och Laxälven visade sig bjuda på tacksamma motiv. Att det inte var slumpskott som belönades bevisas bäst genom att samtliga tävlande måste lämna in kollektioner till bedömning. Sammanlagt offrade fröken Österberg fyra rullar film, men hon valde kräset innan hon lät slutaren föreviga motivet.

— Vi är sju fotografer på Cp, framhåller fröken Österlund. Ordföranden i fotoklubben, ingenjör *T Baumbach*, har sin dagliga varelse här och hans smittande entusiasm har satt djupa spår. Det finns en hel del som har köpt kameror och lovat komma igen nästa år. Och så är det många, som går och funderar på kameraköp. Min rumskamrat, säger fröken Österlund till sist, håller på att spara till en nybörjarkamera.

Prislista

Elitklassen: 1) Gunnar Karlström, KV, 2) Arne Nilsson, RMI, 3) Thorkild Baumbach, Cp.

Allmänna klassen: 1) Stig Segerström, GR, 2) Gunnar Larsson, Cf.

Debutantklassen: 1) Sonja Österlund, Cp, 2) Ragnar Dahlberg, Cf.

Färg: 1) Nils Roden, Vt 39, 2) Gunnar Persson, Zb.

»Nu knäpper jag», säger debutantklassens segrarinna, då hon själv överraskas med att bli fotograferad.

Ut och åk skidor och skridsko

För första gången på många år har vi i år kunnat glädja oss åt en verkligt nordisk vinter med stora snömängder och stark kyla. För norrlänningarnas del har det på sina håll varit för mycket av det goda, men för oss »sörlänningar» har det verkliga tillfället kommit att plocka fram skidor och skridskor för att pröva föret på isar och snövidder i stadens omgivning.

Många tycker säkerligen att det är besvärligt att »komma igång». De drar sig i det längsta och glömmar alldeles bort vilket nöje det är att komma ut i naturen och känna de domnande livsandarna vakna till liv.

Hur är det med intresset för skidåkning? Är det dåligt — eller är det bara i Stockholm som man för tillfället är litet ljum för denna idrottsgren.

De som tävlingsäker håller nog intresset uppe, men »motionsidrottarna» har nog i stor utsträckning sökt sig över till andra grenar. Söndagsåkarna, som tar en tur i ett spår till närmaste kafé eller friluftsgård finns ju alltid kvar. Men den skidåkning de idkar är ju inte den mest idealiska formen för friluftsliv. Men den är dock godtagbar och är bättre än att ligga hemma på sofflocket.

Under beredskapsårens vintrar var det tusentals och åter tusentals herrar och damer, som tumlade om i Stockholms omgivelningar på skidor. När man nu gör en tre-timmarsstur i terrängen en kväll möter man två eller högst tre skidåkare.

Då börjar man smått undra om folkspänstpropagandan under kriget drev ut skidåkarna på ett sådant sätt att de fick nog av åkande för resten av livet.

Vart har skidåkarna tagit vägen? På stråken där den skidåkande allmänheten förr ringlade fram i massor åker nu det unga gardet slalom — inte på skidor utan på »motorhoj».

Men för dem som fortfarande tycker att skidåkning är en trevlig och uppfriskande idrott står en mängd möjligheter öppna.

En nyhet för året är det upplysta skidspåret, som går ut från Björkhagens skola, sträcker sig genom Nacka friluftreservat och har Hammarbystugan som mål. För LM-arna vid Huvudfabriken ligger områden söder om staden bättre till, och turer på spåren i Mälarhöjdsterrängen rekommenderas.

För de mera tränade kommer som vanligt att ordnas med korp- och koncerntävlingar av olika slag. För att göra propaganda för ett rikare utnyttjande av skidorna kommer även ett par skidutflykter med pjäxdans att gå av stapeln.

Skidåkning ger inte bara nöje för stunden utan lägger grunden till en god hälsa. Den välbehövliga motionen får inte eftersättas under vintern, och för dem som inte åker skidor är promenader en god ersättning. Men gå då inte på de stora vägarna. Sök upp stigar och småvägar. Där får Ni en intimare kontakt med naturen, och utbytet blir betydligt bättre.

Vissa tider under vintern står skridskoåkning i sitt flor. Bandy- och ishockey blir populärare för varje år, och långfärder på skridskor tycks omfattas med allt större intresse. Snön lägger ju många gånger hinder i vägen, men alltid finns det någon sjö med skridskois. Under förvintern har man de små sjöarna att hålla

Handboll mot bohuslänningar

Tidningen Bohuslänningens representanter höll på att skjuta den stolta LM-skutan i sank vid handbollsmatcherna i Eriksdalshallen lördagen den 27 januari.

Hade inte LM-laget haft ett par vattentäta skott, skulle skutan blivit fullständigt vrak. Damerna spelade oavgjort 3—3 efter en fartfylld och rivande match, och i herrarnas kamp hamnade segern hos de våra först efter en hård dust. Resultatet blev 19—14.

Efter matcherna samlades de båda lagen vid en kamratlig träff på restaurant Gondolen.

Avdelningsorienteringen

Den årligen återkommande stora kraftmätningen i orientering för 3-mannalag från LM:s alla avdelningar omfattas med allt större intresse. I år startade 40 man, och även Telesignalfabriken i Gröndal ställde upp med två avdelningslag. Tävlingen gick vid Hellasgården, och Gustav Engquist, som alltid svarar för goda banor, hade i år åstadkommit en fullträff. Individuellt segrade Conny Näsholm, Vt 19, och lagtävlingen vanns överlägset av Vt 19:s lag (Conny Näsholm, Hasse Pettersson, Olle Näsholm).

Resultat: 1) Vt 19, 3.47,17, 2) Cn 1, 5.00,29, 3) Vt 39 I, 5.12,06, 4) GR/T, 6.05,27, 5) Vts, 6.07,57, 6) U, 6.15,36.

Individuella resultat: 1) C Näsholm, Vt 19, 1.10,45, 2) H Pettersson, Vt 19, 1.15,26, 3) B Lundqvist, Vts, 1.15,42, 4) M Landelius, GR/V, 1.19,50, 5) A Reger, GR/V, 1.20,35, 6) O Näsholm, Vt 19, 1.21,06.

sig till och när snön kommit och med den kylan, lägger sig de stora havsvikarna. De flesta har säkerligen ingen aning om vilka möjligheter Stockholms skärgård bjuder de skridskoåkande. Den vanligaste turen brukar vara Stockholm — Uppsala, tur och retur och även en utfärd till Västerås ligger inom möjligheternas gräns för en relativt ovan skrinare. Men kom ihåg att vid skridskofärderna taga med ombyte och framför allt isdubbar. Det kan behövas!

Och så sätter vi igång med frejdigt mod över de blanka isarna och tar kontakt med naturen i vinterskrud.

Lycka till!!

Idrottsledaren

Ermis
damhandbollslag

Fr. v. stående:
Alice Wass,
Kerstin Wästerberg,
Birgit Sundh,
Majken Mattson,
Ingrid Larsson,
Karin Rasmussen.

Knästående fr. v.:
Ulla Söderlund,
Tora Mikkelsen,
Iris Nelin.

LM:s bowlare segerrika i Sievert-cupen

Koncernens bowlare har fått ett nytt vandringspris att tävla om sedan Sieverts-statyetten 1948 för alltid erövrades av LM Ericssons bowlingklubb. Det nya priset har skänkts av direktör G Olsson vid Sieverts Kabelverk och går under namnet »Sievert-cupen».

Första tävlingen om detta vandringspris ägde rum i Sveahallen i början av december och hade samlat sammanlagt 16 3-mannalag. Segrare blev LM Ericssons lag II, som i finalen besegrade Radiola I med seriepoängen 14—4 och en slagen poäng av 1 750 mot 1 642.

Det segrande LM-laget bestod av följande spelare: Arne Adeby, Vt 13, K Persson, Cjs, och V Söderström, AtC, I Radiolas finallag deltog G Boije, N Lundberg och A Sjöberg.

I tävlingen nåddes flera goda individuella resultat på de tre serier varje match omfattade.

Resultat: Lag: 1) LME II, 2) Radiola 1, 3) LME I, 4) LME IV.

Individuellt: 1) Arne Adeby, LME, 638 p, 2) Åke Holmgren, LME, 636 p, 3) Nils Lundborg, Radiola, 629 p, 4) A Sjöberg, Radiola, 621 p, 5) Allan Adeby, LME, 620 p, 6) Kurt Persson, LME, 620 p, 7) E Wallin, Sieverts, 618 p, 8) S Holm, LME, 607 p, 9) B Karlsson, KV, 607 p, 10) B Bååth, KV, 600 p.

Ermi-tomten med en av småttingarna i famnen.

Julfest för små och stora i Katrineholm

Julfesten i Katrineholm den 7 januari gick i barnens och tomtens tecken. Alla LM:ares barn och föräldrar hade inbjudits och ganska mangrant hörsammat kallelsen. Mitt i den pyntade matsalen stod julgranen. Den allmänna glädjen stod högt i tak och när tomten infann sig och delade ut gotter till småttingarna ville jublet knappast ta slut.

Herr Torsten Karlsson, välkänd dans- och lekledare på orten, såg däremellan till

Ermi-barnen juldansade vid glad fest

Det var massor med choklad och vispegräddor, som skyfflades in i de rödkindade barnansiktet, då Ermis sedvanliga julfest för familjerna ägde rum den 13 januari. Gunnar Persson från HF ledde lekarna i den överfulla matsalen, men trängseln stämde inte med humöret utan det var klackarna i taket från första dragspelstenen.

Då tomten gjorde sin entré möttes han av lindrande ögon från småttingarna. Sedan delade han ut påsar och skakade hand med det förtjusta småherrsskapet. Tomten, direktör Gösta Gerdhem, samtalande med de små under drygt en halv timmes tid innan han drog sig tillbaka för att åter lämna plats för dans och lekar.

Trollkarlen Ulf Delang förvände sedan synen på de närvarande. Han fick med en enda handrörelse, kaniner, paraplyer och näsdukar att försvinna. Nyfikna blickar försökte fånga konstigheterna från alla håll utan att finna någon förklaring.

att ingen var sysslolös. Två bälgospel, som med vana händer sköttes av *Olle Gustavsson* och *Kalle Hedlund*, Kh 53, satte sprätt på det hela. Så småningom sällade sig *Nils Lindvall*, Kh 52, med sin violin, och pianisten *Nils Wigren* till bandet, som blev särskilt rytmiskt när förman *Gustaf Åkerberg*, Kh 53, lånade ett dragspel och visade, att han hade takten inne.

Det var en mängd glada och belåtna småttingar, som trottade hem, när programmet för deras del var slut.

Klockan 20 började dansen för de stora ungdomarna och även här stod musiken under ledning av LM:are. Det var »Hasses orkester» som debuterade med *Hans Andersson*, Kh 51, som ledare. Orkestern uppträdde i Mexico-styled dress med vinröda sidenblusar och volangerade ärmar, och fick mottaga många välförtjänta applåder för sina prestationer. Ett 100-tal danslystna hade infunnit sig och de fick även avnjuta ett par goda prestationer av *John Ohlsson* på Kh 51:ans förråd, som utförde ett par uppskattade solonummer på cello.

Skytteklubben LME vid Katrineholmsfabriken delade i en paus ut priserna för vår- och höstskjutningarna och pristagarna hyllades på sedvanligt sätt.

LM:s segerrika bowlinglag beundrar sin segertrofé — Sievert-cupen. Fr. v. K Persson, Cjs, Arne Adeby, Vt 13, och V Söderström, AtC.

Trivsamt?

Att min artikel om trivseln på arbetsplatsen skulle bli så debatterad hade jag nog knappast tänkt. Vad jag syftade till var att försöka väcka en saklig debatt om ett stort och svåröst problem inom arbetslivets område. Det är därför inte underligt ifall man blir litet fundersam över de inlägg varmed »Hon som trivs» och »Potifar» söker bevisa att de gamla har rätt. Precis som om själva anställningstidens längd i detta fall skulle utgöra något som helst indicium för att kunna yttra sig i denna betydelsefulla fråga på ett vettigt sätt.

Till »Hon som trivs» skulle jag bara vilja säga — trots att det finns mycket i artikeln som vore värt att analysera — att man skall vara försiktig med att dra slutsatser med utgångspunkt från sin egen horisont. Den moderna psykologin lär oss — och som jag också påtalade i min artikel — att människor reagerar mycket olika inför saker och ting. Och ofta — allt för ofta kanske man bör tillägga — reagerar vi av helt andra orsaker än vi vanligen själva tror. Vår benägenhet att rationalisera och kompromissa kan ta sig uttryck på många sätt. Det känns otrevligt att erkänna att man vantrivs och därför kanske man faller för frestelsen »att tävla med sig själv» bara för att eliminera denna olustkänsla. Man bör nog också göra klart för sig, att ju längre en människa arbetat på en och samma

Medaljfest för telefonveteraner

(Forts. från sid. 8)

gren, Cp, förman Gustaf Åkerberg, Kh, förman Adolf Öberg, Vt 19, förman Albin Östergren, Vt 11, fröken Sonja Österlund, Cp, övering, Cornelius Berglund, YC, övering, Eric Ericsson, CC, herr Olof Ernst, Colombia, herr Vilhelm Grönberg, Argentina, direktör Carl-Eric Lindeberg, Argentina, ing, Eric Lundqvist, Guatemala, förman Gideon Söderman, Sö, förman Helge Andersson, KV, förman Bertil Bång, KV, förman Martin Holmberg, KV, fru Hildegard Johansson, KV, förman Karl Carlsson, KV, förman Gustav Rydberg, KV, förman Carl Sahlén, KV, förman Fridolf Sandkvist, KV, förman Albert Wallin, KV, förman Martin Wallin, KV, ing, Arvid Trägårdh, GR, herr Didrik Didrikson, FÖB, fröken Lisa Engström, RMI, förman Bernhard Eriksson, RMI, förman Harry Niklasson, RMI, herr Vetterfalk, Venezuela.

Finne felet

Till omväxling inbjuder vi i detta nummer läsekretsen att visa sitt skarpsinne med att hitta fel. I detta nummer av KONTAKTEN har vi avsiktligt kastat om siffrorna på ett ställe och det gäller nu att finna felet. Den först öppnade rätta lösningen belönas som vanligt med tio kr. Svar märkt »Fel siffra» skall vara KONTAKTEN:s redaktion tillhanda senast den 10 mars.

Korsordslösning

S	K	I	N	K	A	Ö	
T	U	Y		R	E	M	
O	R	T		S	T	O	
L		U	T		I	J	
	A	R		Å	S	N	A
I	L		Y	S	T	A	
T		A	R	K		T	T
T	A	L		A	N	T	A

Våra korsordslösare har varit flitiga med att sända in lösningar och den först öppnade rätta lösningen hade insänts av Lars-Erik Dackemo, Kungsholmsstrand 173, Stockholm. Den utlovade tian kommer på posten.

arbetsplats, desto svårare ter det sig för henne att t. ex. byta arbete. I stället försöker hon varje dag — medvetet eller omedvetet — inbilla sig att hon trivs. Med andra ord: hon tvingar sig att »trivas». Man skall inte vara rädd att dra fram saker och ting i rampljuset bara för att det verkar obehagligt. I längden brukar det hämna sig att smyga fram efter mörka bakgator.

Vad vi måste göra klart för oss är vilken oerhört stor betydelse trivseln i arbetet har för individen, inte bara när han finner sig innanför fabriksportarna, utan kanske framförallt när han kommer hem för att njuta av fritiden. Vår tillvaro är helt annorlunda nu än för 30—50 år tillbaka. Det gäller både arbetets och fritidens villkor. Varje generation är i stort sett en produkt av sin tid. Detta tycks emellertid herr »Potifar» ha kapittalt missuppfattat när han säger att »de baciller som under senare år spritt sig och tagit sig uttryck i att de unga generationerna känner otrivsel i arbetet hoppas jag skall vara en barnsjukdom, som det uppväxande släktet snart skall finna bot mot». Det kan väl aldrig vara så att han i likhet med sin bibliske namne inte rik-

Små grodorna, små grodorna...

Med liv och lust dansades julen ut i den stora matsalen vid Huvudfabriken dagen efter Tjugondag Knut. Fyrahundra barn kom, dansade och hade roligt; de minsta hade tagit föräldrarna med sig. LME:s folkdanslag med Gunnar Persson i spetsen såg till att »Räven raskar över isen» och »Små grodorna, små grodorna...» lektes på ett sätt, som små LM-are gillar. Stora också för den delen, det såg man flera exempel på.

LME:s egen internationellt ryktbara trollkarl, Frank Cody, trollade för det unga och kritiska auditoriet. Tvivlande smågrabbar ropade »Vad har farbror i andra handen då? När trollkarlen fick en liten gosse att värpa ägg i en mössa, om han kacklade som en höna, utlöstes ett ljudligt bifall, och Frank Cody betraktades sedan med största högaktning och förtroende av församlingen.

Fritidskommittén stod för regin för den lyckade festen. Två små flickor skulle ha varit på ett annat företags julfest i Midsommargården, enligt de biljetter de visade upp för att få gottpåsar, när de gick hem. De klagade emellertid inte, och det kan fritidskommittén ta som ett gott betyg.

tigt fått upp ögonen för vad som händer eller håller på att hända i hans eget hus?

Karl Irvé

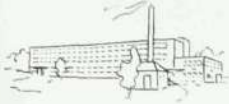
*

Till denna insändare vill Redaktionen foga den funderingen, att om man i en diskussion icke får dra slutsatser med utgångspunkt från sin egen horisont, så är man ju i en besvärlig dilemma. Varifrån skall man då få sin uppfattning och sina slutsatser? Man blir förmodligen hänvisad till en auktoritetstro, vilket för många är rätt otillfredsställande.

Man kan också fråga sig, om det är något fel att »inbilla» sig, att man trivs, dvs. att själv försöka komma till rätta med en obalans i förhållande till omvärlden. Naturligtvis lyckas metoden inte alltid — för alla människor. Men det kan väl inte vara något galet att försöka. Eller vågar man antaga, att hr Irvé menar, att vantrivsel är något som man skall vara rädd om; något som man skall försöka göra det mesta möjliga av. I så fall är han inne på en väg, som lett till mycket elände i världen.

Med detta är ingalunda sagt, att det för alla människor ställer sig bäst att stillastående gå förbi sådant, som är vrängt och olustbildande, bara därför att det är bekvämast och lugnast. Den ene kan finna sin livsstil på det ena, den andre på det andra sättet. Men att förneka möjligheten för någon att komma tillrätta med exempelvis »trivseln» genom andra metoder än dem man själv gillar kanske ändå är för, trångsynt.

FRÅN FÖRETAGSNÄMNDERNA

Fabriken i Katrineholm.

Sammanträde den 7 december 1950.

Sedan föregående sammanträde hade såväl arbetarna som tjänstemännen förrättat nyval enligt avtalet om företagsnämnder. Nämnden består nu av följande ledamöter: Företagsledningen: hrr E Jonsson, B Lundgren, U Swenson, S Jönsson, S Eriksson, N Gerhardson. Suppleant: hr S Tiberg. Arbetarna: fru V Axlund, fru K. Söderberg, fröken S Silo, hrr O Rosenblad, B Oskarsson, K G Johansson, T Andersson. Suppleanter: fru K Rosenlund, fröken M Lundqvist, hr Clas Johansson. Tjänstemännen: herr E Crona, G Bengtsson. Suppleant: hr N Lindvall.

Arbetsstillgången 1951

En del av lindningen vid Huvudfabriken skall som tidigare meddelats överflyttas till Katrineholm, sade hr Tiberg i sin information om arbetsstillgången vid Katrineholmsfabriken. På grund av lokalbrist vid Huvudfabriken måste överflyttningen påskyndas och torde vara slutförd i början av år 1951.

Då ett större antal fingerskivor skall tillverkas 1951 än föregående år, kommer kuggfräsningen att få ökad belastning. För gängverktygens del ser det inte ut som om någon ökning i produktionen skulle kunna väntas 1951. Liksom för relätillverkningen torde den bli ungefär oförändrad.

Materialfrågor

Den 0,06 mm motståndstråd, som användes, är besvärlig att arbeta med, sade fru Söderberg. Den brytes lätt, och då isolationslindningen håller ihop tråden, upptäckes det ej omedelbart, att ett fel uppstått. Vidare håller tråden inte alltid specificerat motstånd per meter.

Verkstadsledningen känner till svårigheterna, sade hr Lundgren. Vi var tvungna att under krigstiden köpa tråd av ej fullt tillfredsställande kvalitet för att överhuvudtaget få någon tråd alls. På grund av det höga inköpspriset och trådens ringa skrotvärde är det emellertid nödvändigt och ekonomiskt lönande att göra slut på det lager, som finns, trots de relativt stora kassationerna vid lindning

med denna tråd. Han underströk vikten av att linderskorna anmäler alla fall av dålig tråd till förmannen, så att denne får tillfälle bedöma, om tråden skall kasseras eller ej. Hr S Eriksson meddelade, att det i ackordspriserna inkluderats kompensation med anledning av trådens kvalitet.

I övrigt behandlades frågor rörande garderober och omklädningsrum. Information lämnades om Köpenhamnsaffären. (Se Kontakten 6/1950.)

AB Alpha, Uddevalla.

Sammanträde den 6 december 1950.

Verksamheten 1951

Om utsikterna för år 1951 talade hr Rössel. Han trodde, att bolagets produktion skulle bli ungefär lika stor som under det gångna året. Vid anläggningen i Uddevalla kommer sysselsättningen förmodligen att öka något. Beställningarna under 1951 beräknas uppgå till ca 10 milj. kr, vilket får anses vara tillfredsställande, och leveranserna till ca 11 milj. kr. Beställningarnas fördelning på produkterna medför emellertid, att vissa avdelningar torde bli mera belagda än andra. För 1951 måste man räkna med ökade produktionskostnader på grund av höjda löner och materialpriser. Resultatet av 1951 års verksamhet beror på om de ökade kostnaderna kan tagas igen i form av högre produktpriser, slutade hr Rössel.

Standarddetaljer

Det är önskvärt, att standarddetaljer användes i bakelitverktyg mera än som nu sker, sade hr Kindstrand. Han undrade, om inte konstruktörerna kan påverka kunderna, så att komplicerade detaljer kan förenklas. Konstruktörerna har relativt begränsade möjligheter att frångå eller påverka kundernas önskemål, framhöll hr Juhlin. Standarddetaljer användes där det är möjligt, sade han och anförde som exempel styrbultar och bussningar.

Bostadslån

I anslutning till tidigare diskussion i nämnden meddelade hr Rössel, att bolaget inte var villigt teckna borgen på bostadslån bl. a. med anledning av att statliga egnahemslån kan erhållas.

Svenska Radioaktiebolaget.

Sammanträde den 7 december 1950.

Nyval hade förrättats sedan föregående sammanträde. Nämnden har därefter följande sammansättning: Företagsledningen: hrr H Blomberg, B Svensson och E Wirén. Arbetarna: hrr H Andersson, G Dahlman, J Leinäs, B Pettersson, G Selderstedt, J Strindman och C-E Wastesson. Suppleanter: hrr J Ekman, A Gustavsson, G Hagström, A Hammarlund, S Lindgren, H Lindqvist och A Nord. Tjänstemännen: hrr M Espedal, F Hedström och M Petersson. Suppleanter: hrr G Carlsson, V Engqvist och O Sandström.

Information till nyanställda

Hur skall information till nyanställd personal ordnas på lämpligaste sätt? Frågan ägnades stor uppmärksamhet vid sammanträdet. Hr Selderstedt önskade en broschyr med uppgifter om vilka förmåner personalen vid Radiobolaget har och där det även meddelas var inom anläggningen lunchrum m. m. finns. Han ansåg det vidare önskvärt, att en för uppgiften lämplig tjänsteman tar hand om de nyanställda, ger dem en första information och visar dem till deras respektive arbetsplatser.

Ledamöterna hade delade meningar om värdet av en broschyr. Broschyrer kastas ofta bort utan att bli lästa, sade hr Strindman. Hr Blomberg trodde däremot, att en broschyr kan ha ett visst värde. Även beträffande instruktionen av de nyanställda finns problem kvar att lösa, sade hr Selderstedt. Olycksfallsriskerna är under den första anställningstiden stora, och de nyanställda kan lätt förstöra dyrbara verktyg, om de ej får tillräckliga upplysningar. På grund av det stora antalet nyanställda är det svårt för förmännen att hinna ge alla den instruktion, som är önskvärd, framhöll hr Hedström, ehuru stora ansträngningar göres. Skyddsföreskrifterna iakttagas inte ibland, sade hr Leinäs, vilket han som skyddsombud ansåg borde beivras på ett bestämdare sätt än för närvarande. Det händer, sade hr Hedström, att skyddsanordningar tas bort av arbetarna för

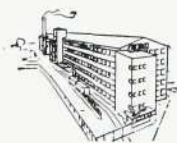
att arbetstakten skall kunna ökas och därmed ackordsförtjänsten. Statistiken visar, framhöll hr Leinäs, att bolaget har förhållandevis många olycksfall, ehuru det naturligtvis finns företag, som ligger sämre till. När man bedömer olycksfalls-siffror bör man emellertid hålla i minnet, sade hr Wirén, att en jämförelsevis stor del av olycksfallen inträffar på vägen till och från arbetet.

Avlöningsbokföring

Nya maskiner för avlöningsbokföringen håller på att installeras, meddelade hr Svensson. Det är maskiner av modernaste slag, som snabbt och enkelt arbetar fram erforderliga uppgifter om löner, inbetald källskatt m. m.

Förslagsverksamheten

Ett förslag hade inlämnats sedan föregående sammanträde och håller på att utredas.

Karlskronafabriken.

Sammanträde den 8 december 1950.

En förslagskommitté hade bildats bestående av hrr Jacobsson, Stenberg och Ewell. Den hade behandlat fyra förslag sedan föregående sammanträde, för vilka ersättning utbetalats med 175 kr.

Arbetsställgängen

Efterfrågan på telefonapparater från Karlskronafabriken har ökat på senaste tiden, sade hr Jacobsson. Det finns därför anledning att förmoda, att produktionen under 1951 skall bli större än under 1950.

Försäljningen till utlandet har ökat de senaste månaderna. Uppgifterna får emellertid bedömas med försiktighet, då de avser en relativt kort period.

Matserveringen

På grund av det förhållandevis ringa antalet matgäster är driften av matserveringen ej särskilt lönsamt. Förhandlingar är i gång med Regnbågen beträffande kontraktstidens förlängning.

Inom verkstadsklubben har man diskuterat matserveringen, sade hr Stenberg. Förslag har framförts om att driva den i verkstadsklubbens regi.

Arbetsinstruktion (TWI)

Om utbildning inom industrien (Training Within Industry) talade ing. Blomstedt. Den industriella expansionen har ställt allt högre krav på arbetsledarna, vilket nödvändiggjort en förbättrad utbildning. Med krigsutbrottet fick arbetsledareut-

bildningen ökad betydelse, när ovan arbetskraft i stort antal snabbt skulle läras upp. De erfarenheter, som gjordes i USA, har via England med Arbetsledare-institutets hjälp vidarebefordrats till den svenska industrien. Ing. Blomstedt, som deltagit i en av institutets kurser för företagstränare, demonstrerade hur effektiv instruktion skall gå till. Han nämnde, att fyra grupper arbetsledare hittills deltagit i utbildningskonferenser vid Karlskronafabriken med gott resultat.

Filialen i Göteborg.

Sammanträde den 11 december 1950.

Balanseringsmaskin

Hr T Ericsson redogjorde för ett nytt försäljningsobjekt, en balanseringsmaskin för bilhjul. Tillverkningen av denna balanseringsmaskin har upptagits av Ermi.

Med hjälp av balanseringsmaskinen kan ett bilhjul balanseras så, att det åstadkommer betydligt mindre skakningar än vad ett obalanserat hjul åstadkommer, varigenom bilens livslängd ökas. Denna maskin kan balansera sex hjul per timme och har större kapacitet än konkurrentmaskinerna. Kostnaden för att balansera ett hjul uppgår till ca 6 kr.

Materialfrågor

Kvaliteten på viss material är icke helt tillfredsställande, framhöll hr Sjöholm. Han påpekade, att en del SP-rör är hårdare och har lätt för att spricka. I Stockholm hade man enligt uppgift ej haft något besvär med SP-rören. Ett prov skulle emellertid sändas dit för undersökning. Lämpligheten att använda NEA-dosor i brandtelegrafanläggningar diskuterades. Dessa dosor är utmärkt för telefonändamål, ansågs det, men anslutningsklämmorna är väl kläna för telegraftråden.

Fabriken i Söderhamn.

Sammanträde den 12 december 1950.

Avlöningens utbetalande

Vid Huvudfabriken utbetalas lönerna i verkstaden under arbetstid för att verkstadspersonalen skall hinna med de extra spårvagnar, som avgår omedelbart efter arbetets slut. Detta motiv kan visserligen ej anföras till stöd för en liknande ordning vid Söderhamnsfabriken, sade hr Schön. Han ansåg det dock önskvärt, att

lönen utbetalas under arbetstid. Hr Olsson hade vid undersökning konstaterat, att löneutbetalningen endast brukar ta ca $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ min. på de olika avdelningarna. Han ansåg det därför inte motiverat med någon ändring, eftersom den personal, som åker buss från arbetet, även på avlöningsdagarna har rätt gott om tid till bussarnas avgångstider.

Under diskussionen föreslogs, att kontakt skall tas med bussbolaget för att om möjligt utverka, att vissa bussar passerar fabriken på kvällarna liksom nu sker på morgnarna.

Servering från vagnar i verkstaden

I England och vid en del företag i Sverige serverar man te eller kaffe på eftermiddagarna, sade hr Grip, som ansåg ett sådant arrangemang vara till fördel för produktionen. Hr Schön nämnde, att vid Huvudfabriken mjölk, läskedrycker m. m. säljes från vagnar, som på morgnar och eftermiddagar köres omkring på verkstaden. Båda höll för troligt, att te- eller kaffeservering på eftermiddagarna får lov att anordnas på de flesta arbetsplatser så småningom. Hr Olsson meddelade, att man diskuterat med restauratören att anordna en servering från vagnar på samma sätt som vid Huvudfabriken men att något resultat av olika skäl hittills ej uppnåtts. Frågan kommer emellertid att ägnas fortsatt uppmärksamhet.

Förslagsverksamheten

Förslagskommittén hade behandlat fyra förslag. För två av dem utbetalas ersättning med sammanlagt 135 kr. Ett av förslagen är ännu ej slutbehandlat.

Arbetsglädjens problem

Hr Schön redogjorde för sina intryck från den kurs i »Arbetsglädjens Problem» han deltagit i vid Marieborgs Folkhögskola. Flera deltagare kritiserade de trivselundersökningar, som utföres med frågeformulär på arbetsplatserna. »Svaret» uttrycker, inte alltid vad han vill ha sagt på grund av ovanan att meddela sig skriftligt eller svårigheter att förstå frågornas rätta innebörd. Muntliga intervjuer utförda av fackmän i form av längre samtalsansågs vara bättre. Beträffande företagsnämnderna framhölls från flera håll, att de har stora uppgifter att fylla men att de får anses stå på experimentstadiet ännu.

Tillverkningen av samtalsräknare

Hr Olsson lämnade upplysningar om ord-situationen för samtalsräknare. På grund av att en order på speciella samtalsräknare blivit stoppad och på grund av materialbrist måste en del personalomflyttningar vidtagas.

I övrigt diskuterades i korthet kassationskostnaderna och viss statistik.

Telesignalfabriken, Gröndal.

Sammanträde den 12 december 1950.

Arbetsstudier

Frågan om arbetsstudieavdelningens kapacitet ägnades uppmärksamhet vid sammanträdet. Diskussionen inleddes av hr Junberger, som sade, att väntetiderna på att få ackorden uträknade är väl långa. Han undrade, om inte systemet med fasta ackord skulle kunna tillämpas mera än som nu göres. Det är mycket arbete med att få fram fasta ackord, påpekade hr Lagerstedt. I den mån så är möjligt, använder vi oss emellertid av sådana.

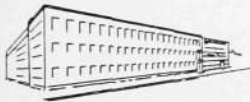
Hr Junberger föreslog, att ytterligare en tidsstudieman skulle anställas. Ordföranden, hr Nilsson, framhöll, att den nuvarande anhopningen av arbete på tidsstudieavdelningen torde vara tillfällig. Det är därför inte lämpligt att nu anställa ytterligare en person. Hr Lagerstedt nämnde, att förmännen hjälper arbetsstudieavdelningen att sätta vissa ackord, när dess kapacitet ej räcker till.

Förslagsverksamheten

Fem förslag hade inlämnats från arbetarna sedan föregående sammanträde. För tre av dem utbetalas ersättning med sammanlagt 300 kr. Ett förslag var ännu ej färdigbehandlat och för ett kunde någon ersättning ej utbetalas.

Från tjänstemännen hade fem förslag inlämnats. För de tre förslag, som färdigbehandlats, kunde ingen ersättning utbetalas.

I övrigt diskuterades frågor angående ventilation, varmvatten och flyttningen av förrådet.

AB Ermi.

Sammanträde den 21 december 1950.

Förslagsverksamheten

Förslagskommittén hade sedan föregående sammanträde behandlat 13 förslag. För sex av dessa förslag har utbetalats ersättning med totalt 275 kr. För första gången hade kommittén erhållit ett förslag från en tjänsteman. Förslaget, för vilket ersättning utbetalats, avser förenkling av orderregistreringen för färdiga instrument från löpande tillverkningsorder.

Elbranschutredningen

Elbranschkommitténs utredning av elbranschens kapacitet och konkurrensförhållanden, som diskuterades vid föregående sammanträde, hade gett verkstadsarbetarnas representanter anledning att

ställa en del frågor. Förhållandena vid Ermi ifråga om utvecklingen av antalet anställda i förhållande till tillverkningsvärdet, kostnadsfördelningen på råvaror och löner och den tidigare beräknade ökningen av tillverkningen diskuterades. Det visade sig, att utvecklingen vid Ermi i stort sett överensstämde med Elbranschkommitténs statistik och att den ökning av tillverkningen med 50 % under 1949—50, som enligt kommitténs utredning av bolaget angivits som mål, hade uppnåtts.

Verktygsutrustning och behandling av inventarier

Verkstadsarbetarnas representanter påvisade en del brister i verktygsutrustningen ifråga om rivare, fräsar, renstappar m. m. och föreslog, att underhållet av verktygen skall ordnas bättre. Hr Nerlén lovade undersöka förhållandena och göra eventuellt möjliga förbättringar.

Hr Nerlén framhöll samtidigt, att inventarierna på vissa verkstadsavdelningar behandlas onödigt våldsamt ibland och bad verkstadsarbetarnas representanter att hjälpa till med att förbättra de nu rådande förhållandena.

»Företagsamma Fransson»

I utställningssalen visades den av kommittén för Ekonomisk Information inspelade filmen »Företagsamma Fransson» för ledamöterna och en del inbjudna personer. Filmen är delvis inspelad på Ermi, och Ermis företagsnämnd medverkar i några scener.

AB Ermex.

Sammanträde den 15 december 1950.

Fasadur

Det är inte lämpligt att inkoppla det fasadur, som tidigare diskuterats, på den nuvarande svagströmsanläggningen, sade hr Lindgren. På hans förslag skall undersökas, om en signalklocka i stället kan inkopplas med placering på ytterväggen.

Musik under arbetet

Fru Kanälv framförde från kontrollavdelningen önskemål om musik under arbetet. Det skall undersökas, om ej en av de radioapparater bolaget har kan användas för ändamålet.

Ventilation

På pressverkstaden är inte ventilationen bra. Man har ett besvärande drag från hisstrummorna, sade hr Jaurell. Han föreslog, att en masonitvägg uppsattes mellan verkstaden och lagret i källarväningen.

AB Alpha, Sundbyberg

Sammanträde den 14 december 1950

Två nya representanter för arbetarna inträdde i nämnden vid sammanträdet nämligen hr R Goude och E Haslund.

Ögonundersökning

Vid den ögonundersökning, som anordnats, hade 313 personer begärt att få bli undersökta. Undersökningen torde ha varit till stor nytta, då det beträffande 40 % av de undersökta avslöjades, att de använde olämpliga glas eller inga glasögon alls, trots att det behövdes.

De anställda få i fortsättningen köpa material för eget bruk från företagets förråd och lager, meddelade hr Rössel. Grammofonskivor är dock undantagna från försäljningen.

Arbetsstillgången

Sysselsättningen kommer — såvitt man nu kan bedöma — att ligga på ungefär samma nivå som hittills, sade ordföranden i en översikt över dagsläget. Efterfrågan har ökat på vissa av bolagets produkter, men å andra sidan föreligger svårigheter att skaffa visst material. Hur stegringen av löner och materialpriser kommer att inverka på bolagets ekonomi, är det ännu svårt att yttra sig om.

Förslagsverksamheten

Två förslag hade sedan föregående sammanträde inlämnats till bedömning. Det ena av dem var färdigbehandlat och hade belönats med 25 kr.

Omflyttning av arbetskraft inom verkstaden

Man konstaterade, att frågan om omflyttningar i hög grad sammanhänger med de anställdas trygghet och trivsel. Det händer ju t. ex., att en nyanställd icke omedelbart inkopplas på det arbete han bäst passar för, och en omflyttning i samförståndets tecken är säkerligen då till allas fördel.

I vissa fall kan det på grund av bristande arbetsstillgång på en avdelning vara lämpligt att flytta över personal till andra avdelningar med hårdare arbetsbelastning. Hr Haslund påpekade, att man i sådana fall borde taga största möjliga hänsyn till den anställdes önskemål och om möjligt se till att arbetaren ej gör en ekonomisk förlust på bytet.

Verkstaden i Uddevalla

Om tillverkningen i Uddevalla talade platschefen där, ing. E Karlson. År 1938 förhyrdes en lokal om ca 750 kvm för tillverkning av huvudsakligen s. k. handels gods av plast. Verkstaden, som i dag upptar en yta av ca 3 200 kvm, tillverkar

nu dessutom plastdetaljer för konstruktionsändamål och för installationsändamål. Tillverkningen utgöres till stor del av vita och färgade plastmassor, vilket fordrar speciellt stor omsorg för att de färdiga detaljerna icke skall bli missfärgade.

Antalet anställda uppgår för närvarande till ca 125.

AB Rifa, Ulvsunda

Sammanträde den 24 januari 1951

Den vid förra sammanträdet diskuterade frågan om arbetspauser enligt arbetarskyddslagets bestämmelser hade varit föremål för utredning. Det hade överenskommit, att sådana pauser skulle liksom tidigare tillämpas vid lackeringen. Dessutom skulle pauser ordnas vid tritvättningen och tills vidare även vid kondensatorlindningen.

Förslagsverksamheten

Tre förslag hade inlämnats sedan föregående sammanträde. Av de två, som var färdigbehandlade, hade det ena belönats med 50 kr. För det andra kunde någon ersättning icke lämnas.

Marknadsutvecklingen och produktionsläget

Ordföranden, hr Olstedt, nämnde, att den ökning av ordergången, som började i våras, har fortsatt och gäller både svenska och utländska kunder. Orderstocken är för närvarande ca 50 % större än för ett halvt år sedan och betyder ca fyra månaders produktion med nuvarande kapacitet. Mycket större orderstock torde icke vara lämpligt att ha, eftersom kunderna icke accepterar alltför långa leveranstider.

Den ökade ordergången har på senaste tiden börjat ge sig till känna i form av ökad produktion och fakturering.

Råmaterialbehovet synes vara tillfredsställande täckt för den närmaste framtiden. Lokalerna räcker för närvarande till, och maskinutrustningen håller på att kompletteras. En ny lindningsmaskin för rullblock har erhållits. En etsningsmaskin är under byggnad och beräknas bli klar om ett par månader. Personalstyrkan har under senaste tiden successivt ökats men med stora svårigheter. Det är för närvarande lättast att erhålla kvällsarbetare. Den dagpersonal, som kan nyanställas, räcker endast till att fylla luckorna efter personer, som slutar.

Råmaterialpriserna har stigit liksom lönerna, sade hr Olstedt avslutningsvis. Detta medför, att våra priser i sin tur måste höjas, eftersom de ej är kalkylerade med några sådana marginaler, som kan rymma pris- och lönestegringarna.

Huvudfabriken

Sammanträde den 26 januari 1950

Vid sammanträdet anmäldes de ledamöter, som med det nya verksamhetsårets ingång tager plats i nämnden. Företagsnämndens sammansättning är för närvarande följande:

Företagsledningens representanter: hrr E Jonsson, VC, H Lindberg, DiC (ordf.), H Ohlin, DeC, M Patricks, ZC, H Thorelli, SD, S Tiberg, VtC, A Tobiasson.

Arbetarnas representanter: fru S Ekenberg, Vt 22, hrr A Eriksson, K 27, T Fast, Vt 15, Å Gustavsson, Vt 13, E Nordström, Vt 11, S Ringberger, Vt 27 (v. ordf.), A Öster, Vt 67.

Tjänstemännens representanter: hrr N Andersson, Vt 19, E Lantz, Trm, B Olsbro, Cp.

Förslagsverksamheten

Verkstadens förslagskommitté hade sedan föregående sammanträde behandlat 8 förslag. För 6 utav dessa förslag har ersättningar utbetalats med sammanlagt 800 kr. Ett av förslagen hade belönats med 500 kr. För 2 förslag har någon ersättning ej kunnat utbetalas.

Till kontorets förslagskommitté hade 8 förslag inkommit, varav endast 3 hunnit behandlas. För inget av dessa kunde ersättning utbetalas. 5 förslag är fortfarande under utredning.

Vid dagens sammanträde företogs dessutom lottning i förslagslotteriet, varom kan läsas på annan plats i detta nummer av KONTAKTEN.

Arbetsstudieavdelningens organisation och arbetssätt

Ing. Boye, som är chef för arbetsstudieavdelningen, redogjorde vid dagens sammanträde för den nuvarande organisationen och arbetssättet. Vid ett kommande tillfälle kommer han att redogöra för de erfarenheter han gjort under en studieresa i Amerika.

Arbetsstudieavdelningens uppgifter består i ackordsättning, metodstudier, uppgörande utav arbetsbeskrivningar och prisrapporter samt allmänt rationaliseringsarbete.

Beställningar av arbetsstudier göres på avdelningens sekretariat, som tager reda på erforderliga data. Den arbetsstudieman, som får hand om uppgiften, tager kontakt med vederbörande hufvud på avdelningen, innan studien sättes igång. När förberedelsearbetet är klart, tages tid för de olika tempon, varav arbetet består. Ackordet uträknas sedan på arbetsstudieavdelningen, som meddelar detta till vederbörande förman. Efter det att ackords-

priset bjudits och godtagits, uppgör arbetsstudieavdelningen en arbetsbeskrivning, som tillställs vederbörande verkstadsavdelning.

Det händer naturligtvis, att en del är missnöjda med arbetsstudieavdelningen, sade ing. Boye avslutningsvis, men dessa är dock relativt få. Vi brukar ibland också få höra, att vi gör för få metodstudier. Detta torde emellertid bero på att det mesta arbetet med metodstudierna icke synes på verkstaden utan försiggår inom arbetsstudieavdelningen.

Hr Nordström ansåg det önskvärt, att de erfarenheter, som gjorts utomlands, framförallt i USA, kom till användning på bolagets arbetsstudieavdelning. Han önskade en redogörelse med uppgift om kostnader för arbetsstudieavdelningens arbete och om rekrytering och avgång på avdelningen. Upplysningar härom kommer att lämnas i samband med ing. Boyes redogörelse för erfarenheterna från USA.

Ordersituationen

Hr Thorelli redogjorde för den aktuella ordersituationen och nämnde, att orderbeståndet för närvarande är ungefär lika stort som i januari 1951. Telegrafverkets beställningar inlöper i ungefär samma eller något högre takt än vi levererar. Karlskronafabriken har kunnat öka sin produktion avsevärt de senaste månaderna. Såvitt nu kan överblickas kan denna produktion upprätthållas under 1951.

De tekniska avdelningarna begär ökad produktion av reläsatser från Telefonfabriken för att kunna minska leveranstiderna på nu inläggande beställningar. De tekniska avdelningarna utgör dock en flaskhals. Det är därför icke säkert, att vi kan uppnå vad vi önskar i detta hänseende, trots att vi bl. a. har utrymt föreläsningssalen vid Huvudfabriken för att skaffa plats åt ritkontoret.

Råmaterialsituationen blir med största sannolikhet ganska allvarlig i slutet av året. På grund av stegrade löner till arbetare och tjänstemän och på grund av ständigt stigande råvarupriser måste vi förmodligen höja våra priser. Det är svårt att nu överblicka, hur dessa pris-höjningar kommer att verka på exportmarknaden. Man får väl emellertid antaga, att åtminstone råvaruprisstegringarna måste slå igenom även hos våra konkurrenter. I de flesta länder förekommer ju också lönerörelser liknande dem hos oss.

I vilken utsträckning man kan antaga, att »säljarens marknad» kommer att återvända på grund av knappheten av civilmaterial genom den tilltagande upp-rustningen, är svårt att yttra sig om i dag, sade hr Thorelli avslutningsvis. Vår sysselsättning är dock genom den stora orderstocken tryggad för avsevärd tid framåt.